पाठक र ग्राहकको सुविधाको लागि अभियान साप्ताहिक वेबसाइडमा पनि
www.abhiyanweekly.com

अभियान
साप्ताहिक

ABHIYAN WEEKLY
Email: abhiyan.weekly@yahoo.com

वर्ष : ३१ | अङ्क : ५ | २०७० भदौ ७ गते शुक्रबार (Aug. 23, 2013) | मूल्य रू. १०/-

राष्ट्रवादीहरू आक्रोशित

काठमाडौँ । पूर्व प्रधानमन्त्री मरिचमान सिंह श्रेष्ठलाई अन्य प्रधानमन्त्रीहरूले मृत्यु पश्चात पाउने सुविधाबाट बञ्चीत गरेर प्रधानन्यायधिश खिलराज रेग्मीको नेतृत्वमा रहेको सरकारले कानूनको खिल्ली उडाएको छ । मरिचमान सिंह श्रेष्ठ चारवर्ष सम्म नेपालको प्रधानमन्त्री भएका थिए । उनैका पालामा दक्षिण मुलुक भारले नेपालमा आर्थीक नाकाबन्दी लगाएको थियो । त्यसवेला भारतीय दुतहरूले नेपालका महत्वपूर्ण नदीनालाहरू र त्यसबाट उत्पादन हुने विजुलीको सम्पूर्ण जिम्मेवारी भारतलाई दिनुपर्ने सर्त अगाडी सारेर यदि त्यसो नहुने हो भने नेपालमा आर्थीक नाकाबन्दी ल्याईदिने धम्की दिएका थिया । वैधानिक रूपले कोहलपुर वनवास सडक विस्तारको जिम्मा चीनिया कम्पनीले पाएकोमा भारतलाई चित्त बुझेको थिएन । (बाँकी अन्तिम पेजमा)

विदेशी ग्रिन कार्ड : कर्मचारीले नेता पोले

काठमाडौँ । सरकारका मुख्य सचिव लीलामणी पौडेलले उच्चस्तरीय कर्मचारीहरू विदेशी ग्रीनकार्ड होल्डर भएका वा हुने प्रक्रियामा सामेल भएको सन्दर्भमा छानविन सुरू भएको जानकारी दिएका छन् । उनका अनुसार नेपालमा नोकरी गरेर विदेशको नागरिकताका लागि प्रक्रियामा सहभागी हुनु राष्ट्रघात हो, गद्दारी हो, यस्ता सुचीमा जो परे पनि कारवाही हुन्छ । कि स्वदेश बस्, कि विदेश रोज ।

स्रोतका अनुसार प्रशासनमा मात्र होइन सुरक्षा निकाय कूटनीतिक सेवा, मानवअधिकारवादीहरू समेत दाहोरो नागरिकताको लाभ लिइरहेका छन् । मुख्य सचिवले राज्यको सबै निकायमा छानविन गराउन सक्लान ?

यसैबिच आफू फस्नेर कारवाहीमा परिने डरले कर्मचारीहरूले राजनीतिक नेताहरूलाई पोल्न थालेका छन् । हामीलाई मात्र किन ? कर्मचारीको मात्र होइन राजनीतिक नेताहरूको पनि छानविन हुनुपर्छ । एक स्रोतका अनुसार भण्डै २ सय नेताहरू अमेरिका, अष्ट्रेलिया जापान लगायतका मुलुकको ग्रीन कार्ड होल्डर छन् । यो घटना राम्रोसँग न्यायिक छानविन हुने हो भने विदेशी मुलुकहरूले नेपालका प्रशासनिक र राजनीतिक क्षेत्रमा कति वलियो 'एजेण्ड'हरू स्थापीत गरेको रहेछ भन्ने प्रष्ट हुन्छ । यसबाट नेपालका गोप्य र संवेदनशिल सूचनाहरू कति सजिलै ती (बाँकी अन्तिम पेजमा)

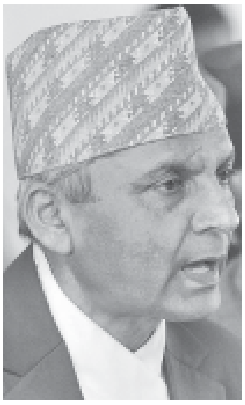

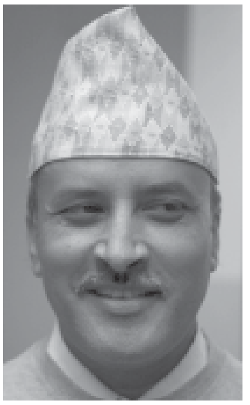

एयरपोर्टमा गाइजात्रा, ठेकेदार मालामाल

काठमाडौँ । एयरपोर्ट धावन मार्ग ठूला जहाजका कारण भत्किएको भन्दै अन्तराष्ट्रिय २८ उडान कम्पनीलाई साना जहाजमात्र ल्याउनु भनेर नागरिक उड्ययन प्राधिकरणले गाइजात्राको मौसममा त्रिभुवन अन्तराष्ट्रिय विमानस्थलमा गाइजात्रा देखाएको छ । अब ठूला जहाज नभएको अवस्थामा अन्तराष्ट्रिय उडान प्रभावित हुनेछ भने पर्यटकहरूको नेपाल भ्रमण पातलिने छ ।

एयरपोर्ट जहाज धावन मार्ग पटक पटक भत्कीएपछि गुणस्तरीय धावनमार्ग निर्माण गर्न छाडेर र नागरिक उड्ययन प्राधिकरणले ठूला जहाज नपठाउन परिपत्र गरेर धावन मार्ग पिच गर्दा भएको करोडौंको घोटाला छोपछाप गर्ने प्रयत्न गरेको आरोप छ पर्यटन व्यावसायीहरूको । भर्खर बढ्न (बाँकी अन्तिम पेजमा)

भ्रष्ट र राजस्वमाराहरू छट्पटाउन थाले

अभियान संवाददाता

काठमाडौँ । निकै लामो समयदेखि त्रिभुवन विमान स्थलमा रहेको भन्सार कार्यालयमा हुने भ्रष्टचारका बारेमा पत्रपत्रिकाहरूमा समाचारहरू प्रकाशित हुने गरेको भएपनि त्यहाँ रहेका भ्रष्टहरूले पैसाकै कारण कारवाही भोग्नु परेको थिएन । भन्सार कार्यालय मात्र नभएर त्यहाँ रहेको अध्यागमन कार्यालय, वैदेशिक रोजगार विभागको कार्यालय देखि लिएर प्रहरीहरूको संलग्नतामा त्यहाँ व्यापक मात्रामा पैसाको लेनदेन हुने गरेको सत्य निकै पहिला देखिनै वाहिर आएको भएपनि उनीहरूमाथी कुनै प्रकारको कारवाही हुन सकेको थिएन ।

गत शुक्रवार अख्तियार दुरूपयोग अनुसन्धान आयोगले त्रिभुवन अन्तराष्ट्रिय विमानस्थल भन्सार कार्यालयमा छापामारी त्यहाँ कार्यरत दुइ शाखा अधिकृतहरूलाई सेवाग्राहीहरूबाट लिएको रकम सहित पक्राउ गरेको छ । पक्राउ पर्नेहरूमा शाखा अधिकृतद्वय मिनर्मा अधिकारी र शान्तराज रेग्मी रहेका छन् । अख्तियारका अनुसार पक्राउ परेका अधिकारीका व्यागबाट २२ हजार ५सय रुपैयाँ र उनी चढेको गाडीको म्याटमुनीबाट खुट्टाले थिचेर राखेको ३९ हजार गरी ६१ हजार ५सय रुपैयाँ तथा रेग्मीको खल्तीबाट ७९ हजार ५सय रुपैयाँ बरामद गरेको थियो । अख्तियारबाट छापामार्न गएको टोलीले उनीहरूले प्रयोग गर्ने गरेका दुइ सेट मोवाइल समेत आफ्नो नियन्त्रणमा लिएको छ । स्रोतका अनुसार भन्सारका कर्मचारीहरूले सेवाग्राहीहरूबाट घुसवापत रकम असूल उपर गरीरहेका छन् र उनीहरूले यसरी उठाएको रकम कार्यालय भीत्रै र वाहिर लगरेर भागवण्डा गर्दैछ भन्ने सुराकीका आधारमा भन्सारमा (बाँकी अन्तिम पेजमा)

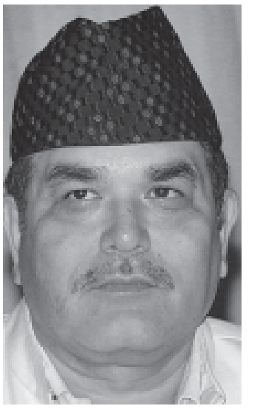

सरकारको सम्मान भन्दा जनताको ठूलो

अभियान संवाददाता

काठमाडौँ । आगामी मंसीर ४ गते गर्ने भनिएको संविधानसभाको निर्वाचन तोकिएकै मिति मंसीर ४ मा सम्भव छ त ? तोकिएकै मितिमा निर्वाचन हुन्छ त ? अहिलेको प्रश्न यहि हो । एकथरी कम्युनिष्टहरू जसरी भएपनि मंसीर ४ मै निर्वाचन हुनुपर्दछ भन्दै जसरी भएपनि भन्दैछन् भने अर्को थरी जसरी भएपनि निर्वाचन मंसीर ४ मा हुन नदिने भन्दै निर्वाचन मिति सर्नुपर्ने मागमा अडिग रहेका हुनाले निर्वाचन हुन्छ /हुन्न भन्नेमा शंका उब्जिएको छ ।

मुलुकमा अहिले सर्वोच्च अदालतका वहालवाला प्रधानन्यायधिशलाई काजमा ल्याएर सरकारको नेतृत्व सुम्पिएको छ । वाहीरबाट हेर्दा खिलराज रेग्मी नेतृत्वको सरकार बलियो जस्तो देखिएपनि रेग्मी सरकार कथित ठूला दल, भनिएका एमाओवादी, नेपाली कांग्रेस, नेकपा एमाले (बाँकी अन्तिम पेजमा)

मधेसवादी दलहरूलाई १५ दिने फर्मान

काठमाडौँ । विगत लामो समयदेखि तराईमा सशस्त्र संघर्ष गरीरहेका दलहरू मध्येको जनतान्त्रिक तराई मुक्ति मोर्चा राजमुत्ती समूहले मधेसवादी दलहरूलाई मधेसको मुद्दामा एक हुन र मधेस र मधेसीको हक अधिकारका लागि एकजुट भएर अगाडी बढ्न १५ दिने अल्टीमेटम फर्मान जारी गरेको छ ।

उक्त मोर्चाले उपेन्द्र यादवले नेतृत्व गरेको मधेसी जनाधिकार फोरम नेपाल लगायत राजेन्द्र महतो, विजय गच्छदार, महन्त ठाकुर, महेन्द्र राय यादव, अनिल झा र राजकिसोर यादव लगायतका दलहरूलाई १५ दिन भित्रमा एकजुट भएर मधेस र मधेसीका हकअधिकार र स्वतन्त्रतालाई जोगाउन आदेश दिदै यदि त्यसो नगरिएको खण्डमा ति दलका नेताहरूका विरूद्ध सशक्त एवम् सशस्त्र क्रान्ती शुरू गर्ने चेतावनी दिएको छ । मोर्चाका अध्यक्ष राजन मुक्तीले गत शनिवार अर्थात भाद्र २ गते एक लिखित (बाँकी अन्तिम पेजमा)

प्रचण्ड भँडुवा हुन् : बादल

काठमाडौँ । ४ दलको सयन्त्र र खिलराज रेग्मी सरकारसँग वार्तामा बसेको नेकपा-माओवादी ले प्रचण्डलाई भँडुवा भनेको छ । हामी वार्तामा समझदार भएर प्रस्तुत भइरहेका छौ तर चारदल र सरकार वार्ताको नाटक गरेर वार्तावाट भागिरहेको छ ।

खासगरी गोलमेच सम्मेलन र संविधानसभाको सिट बढाउन तयार छौं भन्ने निर्णय गरेको संयन्त्रका तत्कालीन नाइके प्रचण्डले वैद्य नआए पनि चुनाव हुन्छ भन्ने भाषण गरिरहेको छन् । एकातिर वार्ता, (बाँकी अन्तिम पेजमा)

फेरि सुरू भयो भारतीयहरूको चलखेल

शाश्वत शर्मा (खतिवडा)

सर्वप्रथम (पूर्व) श्री ५ मुमा बडामहारानी रत्नराज्य लक्ष्मीदेवी शाहको ८६ औं जन्मोत्सवको शुभ अवसरमा हार्दिक मंगलमय शुभकामना !! हेरौ त ! राजतन्त्र नभएको अवस्थामा हाम्रा विदेशी मित्रहरू (!) खासगरी दक्षिणको छिमेकी भारतले यहाँ उपद्रो मच्चाएको !! समाचार छ, भारतीय गुप्तचर संस्था 'रअ' का प्रमुख (!) आलोक जोशी भन्ने व्यक्तिले गत हप्ता नेपालको सात दिने भ्रमण सम्पन्न गरे । त्यस अवधिभर उनको काम भनेको यहाँका राजनीतिक दलका नेताहरूलाई सल्लाह दिनु, सुझाव दिनु र दबाब दिनु रहेको थियो । त्यसैको फलस्वरूप संविधानसभा-२ को निर्वाचन बहिष्कार गर्नेसम्मको स्थितिमा रहेको उपेन्द्र यादवको मोर्चासँग ६ बुँदे सहमति सहमति भई त्यो 'समूह' अब निर्वाचनमा जाने भइ नै सकेको छ । त्यस्तै गरेर अशोक राईको पार्टी र उनका शुभेच्छुकहरू पनि देशमा चुनाव गराई निकास दिन अग्रसर भएका छन् !

एता परशुराम तामाङ भनिने नेता जो अघिसम्म वर्तमान खिरारे सरकारको विस्थापन चाहन्थे, तिनीसमेत अब यही खिरारे सरकारले चुनाव गराउनु पर्छ भनेर पत्रकार सम्मेलन गर्दै हिँड्न थालेका छन् । अब हेर्नुछ, 'रअ' का प्रमुख (!) जोशीको नेपाल भ्रमणले नेकपा-माओवादीलाई कत्तिको प्रभाव पार्नेछ !? भनिन्छ, उक्त पार्टीभित्र पनि 'रअ'का प्रमुखले गरेको भ्रमणले रङ् देखाइसकेको छ । निर्वाचन बहिस्कार गर्ने नीति लिने नेत्रविक्रम चन्द विप्लव माथि निर्वाचनलाई समुचित प्रयोग गर्नु पर्छ भनेर 'विश्वास' लिने नेकपा-माओवादीभित्रका 'परिवर्तनकामी'हरू हावी हुन थालिसकेको संकेत देखिएको छ । वार्ता र निर्वाचन बहिष्कार दुवै सँगसँगै लिएर जाने भन्ने नेकपा-माओवादीको 'नीति' पनि यस्तै यस्तै भ्रमणहरूको प्रतिफल हो । ..अर्थात, भारतीयहरूका अगाडि यहाँ सबैखाले नतमस्तक छन् । (बाँकी अन्तिम पेजमा)

पढ्थ्यौं हामी बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपशुहरू ध्वस्त पारे समाज ।

मर्‍यौ ज्यूँदै त्यो जस्ले बिर्सियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो मरेर पनि जस्ले सम्झियो देशको माटो ।

कायर भएर पटक पटक मर्नुभन्दा
बहादुर भएर एकै पटक मर्न सकौं ।

– *अभियानवाणी*

अभियान
साप्ताहिक

सम्पादकीय

के मंसिर ४ गते साईत भगवानले दिएका हुन् त ?

उच्च स्तरीय राजनीतिक संयन्त्र र नकेपा–माओवादीसहितका असन्तुष्ट दलहरुसँग हिजो भएको सहमति अनुसार उच्च स्तरीय राजनीतक समिति सर्वसदलीय सम्मेलन गर्न सहमत भएको छ । कथित ठूला भनिएका चारदल एमाओवादी, नेपाली कांग्रेस, नेकपा एमाले र केही मधेसवादी दलहरुको मोर्चाले मात्र सहमति गरेर गत फागुन ३० गते राजनैतिक सहमति गरि ११ बुँदै सहमति गर्नु र त्यही सहमतिका आधारमा चैत्र १ गते अन्तरीम संविधानको वाधा अड्कन फुकाउ धारा १५८ प्रयोग गरेर संविधानका विभिन्न २५ वटा प्रावाधनहरु संसोधन गर्नु नै समस्याको मूल जड हो । एमाओवादी विभाजित भएर गठन भएको नेकपा–माओवादीले अहिले त्यही ११ बुँदे र २५ बुँदे संविधान संसोधनका प्रावाधानहरु सच्याइनु पर्ने अडान राखेका हुनाले आगामी मंसिर ४ गते गर्ने भनिएको संविधानसभाको दोस्रो निर्वाचन संकटमा परेको छ ।

नेकपा–माओवादी र चारदल सम्मिलित उच्चस्तरीय राजनैतिक संयन्त्र र सरकारविच पटक पटक वार्ता भएपनि कुनै निष्कर्ष निस्कन सकेको छैन । चारदल र खिलराज रेग्मी नेतृत्वको सरकारले मंसिर ४ मागर्ने भनिएको संविधानसभाको दोस्रो निर्वाचनको मितिलाई कुनै हालतमा पनि पछि सार्न नसकिने अडान लिईनुले चारदल र रेग्मी सरकार वाहिरी रुपमा निर्वाचनमा जान तयार जस्तो देखिएपनि भित्री रुपमा उनीहरु नै निर्वाचनमा जान चाहिरहेको छैनन् भन्ने प्रस्ट हुँदै गएको छ । मंसिर ४ गते गर्ने भनिएको संविधानसभाको मिति भगवानले तोकिदिएको होइन । मंसिर ४ को सट्टा मंसिर ५, १०, १५, २०, २५मा किन निर्वाचन हुन नसक्ने ? २५ बुँदे बाधा अड्काउ फुकाउ आदेशमा समेत मंसिरमा निर्वाचन हुने उल्लेख गरिएको हुनाले मंसिर ४ मै निर्वाचन गराउनु पर्दछ भन्नुको पछाडी कुनैपनि वैज्ञानिक आधार छैन । मंसिर ४ गते निर्वाचन नभएको खण्डमा पनि आकाश खस्दैन र पहाड टुक्रिदैन ।

संविधानसभाको लागि निर्वाचन हुने भएको हुनाले सबै राजनैतिक दलहरु निर्वाचनमा सहभागी हुनै पर्दछ । हत्या गरीएको संविधानसभाले पहिला नै केही महत्वपूर्ण निर्णयहरु गरिसकेको र अब आउने संविधानसभाले पहिला गरिएको निर्णयहरु स्वीकार गर्नका लागि पनि पहिला संविधानसभामा उपस्थीत भएका दलहरुको निर्वाचनमा सहभागीता र संविधानसभामा उपस्थिति अनिवार्य शर्त हो । एमाओवादी स्वयम् छिटो छिटो निर्वाचन होस र आफू विभाजित भएर गठन भएको नेकपा–माओवादीले निर्वाचनमा भाग नलियोस् भन्ने चाहिरहेको छ । एमाओवादीले हालै मुलुकभर गरेका मत सर्वेक्षणले नेकपा–माओवादीले निर्वाचनमा भाग लिएको खण्डमा आफ्नो पार्टी पहिलो नम्बरमा आउन नसक्ने ठहार गरेकोले पनि उ नेकपा–माओवादीले निर्वाचनमा भाग नलियोस भनेर अनेक प्रकारका वखेडाहरु निकाल्न ब्यास्त छ । संविधानसभाको निर्वाचन सरकार बनाउन नभएर संविधान निमार्ण गर्नका लागी भएको हुनाले निर्वाचनमा कुनैपनि दलहरुले निर्वाचन बहिष्कार गर्नु उपयुक्त हुदैन । नेकपा –माओवादीले राखेका केही मागहरु सरकारसँग सम्बन्धित र केही उच्चस्तरीय राजनैतिक संयन्त्रसँग सम्बन्धित भएका हुनाले केही मागहरु तत्कालै पुरा गर्न सकिने खालका छन् । चारदलिय राजनैतिक संयन्त्रको अन्यदलहरुले समेत विरोध गरेका हुनाले त्यो चार दलिय सिण्डिकेट विघटन गरि निर्वाचनको वातावरण बनाउन सकिन्छ । यदि चारदललाई रेग्मी सरकारसँग विश्वास छैन भने मन्त्रिपरिषदका अध्यक्ष बाहेकका अन्य मन्त्रीहरुलाई विदा गरेर दलिय ब्याक्तिहरु सम्मिलित मन्त्रीपरिषद् गठन गर्न पनि सकिने अवस्था विद्यमान रहेको छ । चारदलिय सिन्डिकेटले मात्र सरकारी सुविधा पाउने अवस्था आएमा उक्त सिन्डिकेटमा अन्यदलहरु थपगरि १०/१२ दलिय सिन्डिकेट बनाउन के को आपत्ति ?

चारदलिय सिन्डिकेट भीत्र रहेका नेपाली कांग्रेस, नेकपा एमाले र मधेसी मोर्चाले अब एमाओदीलाई दवाव दिएर चारदलिय सिन्डिकेट विघटन गर्नु पर्ने वा सदस्य संख्या थप्नु पर्ने, मंसिर ४ को वदला मंसिर महिना भीत्रैमा निर्वाचन गराउने अर्को मिति तोक्न पर्ने तर त्यसका लागि असन्तुष्टदलहरु निर्वाचनमा आउन तयार रहेको खण्डमा मात्र । पहिलो संविधानसभाले संविधान बनाउन नसक्नुको पछाडी पनि एमाओवादीकै अडान र एकल जातिय पहिचानका आधारमा संघीय राज्यहरु बनाउन पर्ने रहेको हुनाले सर्वप्रथम एमाओवादी त्यसैमा प्रष्ठ भएर संविधानसभा निर्वाचनका नयाँ मिति तोक्दै, सबै दलहरुको सहभागीतामा निर्वाचन हुने वातारण मिलाउनु नै मुलुक र नेपाली जनताको हितमा हुनेछ । मुलुकभर संगठन भएको नेकपा–माओवादी जस्तो पार्टीलाई बाहिर राखेर गरिएको निर्वाचनको कुनै अर्थ नरहने र त्यस्ले सार्थक परिमाण समेत दिन नसक्ने ठहर हामीले गरेका छौँ ।

एमाओवादीकै कारण मंसिर ४ मा चुनाव नहुने

■ **देवेन्द्र चुडाल**

संविधानसभाको दास्रो निर्वाचन गर्ने मिति २०७० मंसिर ४ गते तोकिए पनि तोकिएकै मितिमा निर्वाचन हुन्छ/हुन्न भन्ने प्रश्न जनमानसमा उब्जिएको छ । कथित ठूला दल भनिएका चार दल एकीकृत नेकपा माओवादी, नेपाली कांग्रेस, नेकपा एमाले र केही मधेशवादी दलको मधेशी मोर्चा जसरी भएपनि मंसिर ४ गते नै निर्वाचन हुने भन्दै ठूला ठूला डंक पिट्न थालेका छन् । तर आम जनतालाई मंसिर ४ मै निर्वाचन हुने कुरमा दलहरूले विश्वास दिलाउन सकेका छैनन् । चार दल र खिलराज रेग्मी नेतृत्वको सरकार मंसिर ४ गते जसरी भएपनि निर्वाचन गराई छाड्ने पक्षमा देखिएको भएपनि चार दल मध्येको एकीकृत नेकपा माओवादी मंसिर ४ गतेको मितिलाई भगवानले नै साईत जुराईदिएको जस्तो गरी आफैँबाट विभाजित भएर गएको नेकपा–माओवादीले संविधानसभाको निर्वाचनमा भाग नलिए पनि त्यसले निर्वाचनलाई कनै असर नपर्ने भन्दै भरिसक्य नेकपा–माओवादीले निर्वाचनमा भाग नलिइदियोस भन्ने पक्षमा रहेको छ । एमाओवादीले केही समय पहिला आफ्नो केन्द्रियस्तरका नेताहरूलाई मुलुकभरमै पठाएर पार्टीको अबस्था बुझ्न दिर्नेशन दिएको थियो । पार्टीका केन्द्रियस्तरका नेताहरूले मुलुकभरको अवस्था बुझ्दै नेकपा–माओवादीले निर्वाचनमा भाग लिएको खण्डमा एमाओवादीको अवस्था नाजुक हुने र कुनैपनि हालतमा एमाओवादी संसदमा ठूलो पार्टी बन्न नसक्ने प्रतिवेदन पार्टी नेतृत्वलाई बुझाएपछि पार्टी अध्यक्ष पुष्पकमल दाहाललाई छटपटी बढेको छ । अध्यक्ष दाहाल यही प्रतिवेदनलाई हेरेर नेकपा–माओवादीलाई निर्वाचनमा ल्याउनुभन्दा बाहिरै राखेर निर्वाचनमा जानु पर्दछ भन्दै देश दौडाहामा लागेकाले एमाओवादीकै कारण नेकपा–माओवादी निर्वाचनमा सहभागी हुने कुरामा शंका उब्जिएको छ ।

संविधानसभाको निर्वाचन संविधान निर्माण गर्न गरिने भएको हुनाले सबै दलको सहभागिता हुनु निर्वाचनको अनिवार्य शर्त हो । हत्या गरिएको संविधानसभाले केही महत्वपूर्ण निर्णयहरू गरेको छ । ति निर्णयहरूको स्वामित्व लिन पनि हत्या गरिएको तत्कालिन संविधानसभामा उपस्थित भएका सबै दलको उपस्थिति अनिवार्य हुन आउँछ । पछिल्लो समयमा नेकपा–माआवादी पार्टीमा तत्कालिन संविधानसभाका ९२ जना पूर्वसभासदहरू रहेका र उनीहरूको पार्टीले संविधानसभाको दोस्रो निर्वाचनमा भाग नलिएको खण्डमा नेकपा–माओादीले संविधान स्वीकार गर्न नसक्ने अवस्था आउने भएकाले त्यो संविधानले समेत सम्पूर्ण नेपाली जनताको भावना समेट्न सक्ने अवस्था नै नरहेकाले नेकपा–माओवादीलाई निर्वाचनमा सहभागी गराउनु मुलुककै हितमा हुनेछ । पछिल्लो समयमा निकै लामो समयदेखि नेकपा–माओवादी सडक संघर्षमा गएको र उसहित अन्य ३३ दलले संघर्षका कार्यक्रमहरू समेत सञ्चालन गरी कथित ठूला दलको उच्चस्तरीय राजनीतिक संयन्त्र र उनीहरूबाटै निर्माण गरिएको खिलराज रेग्मी नेतृत्वको सरकारसँग विभिन्न मागहरू राखेका छन् । नेकपा–माओवादीले राखेका धेरै मागहरू जायज र नेपाली जनताको पक्षमा भएका हुनाले उनीहरूका माग पुरा गर्नेतर्फ चार दल र रेग्मी सरकारले ध्यान दिनु नै उचित हुनेछ । नेकपा–माओवादीसहितका अन्य ३३ दलहरूले निर्वाचनमा सहभागिता जनाउने सुनिश्चितता देखिएको खण्डमा उच्चस्तरीय राजनीतिक संयन्त्र विघटन गरी खिलराज रेग्मीकै नेनृत्वमा सरकारको पुनः गठन गर्नु दल र मुलुकको हितमा हुनेछ । नेकपा–माओवादीले आजका मितिसम्ममा पनि आफूहरू निर्वाचन विरोधी भएको वताएका छैनन् । उनीहरू त केवल २०६९ साल फागुन ३० गते चार दलले मात्र सहमती गरेर ११ बुँदे राजनैतिक सहमति र त्यही सहमतिका आधारमा चैत्र १ गते संविधानको वाधा अड्काउ फुकाउ धारा १५८ प्रयोग गरि संविधानका २५ वटै प्रावधानहरू संसोधन गरेको प्रति मात्र आपत्ति जनाएको हुनाले उनीहरूलाई जवर्जस्ती रूपमा निर्वाचन विरोधीको विल्ला भिराउनु मुलुक र नेकपा–माओवादी सहितका अन्यदलहरू माथी अन्याय ठहरिन्छ । मुलुक चारदलको मात्र पेवा होइन । कथित ठूला भनिएका दलहरूमा रहेको मधेसी मोर्चामा भन्दा पूर्व सभासदहरू नेकपा–माओवादीमा बढी भएको र नेकपा–माओवादी अहिलेका अवस्थामा मुलुकको चौथो ठूलो दलभए पनि एमाओवादीकै कारण नेकपा–माओवादीलाई राष्ट्रपति र सरकारले चौथो ठूलो दल स्वीकार गर्न नसकेको हुनाले अहिलेको समस्या आएको वास्तविक सत्यता हो । नेपालको अन्तरीम संविधानले राष्ट्रपतिलाई संविधानको पालक र संरक्षक स्वीकार गरेको अवस्थामा राष्ट्रपति डा रामवरण यादवले नत संविधानको पालना नै गर्नसके नत संरक्षण नै ! संविधानको पालना र संरक्षण गर्ने व्याक्तिले नै संविधानको उल्लघन गर्दै आफूलाई हुँदै नभएको अधिकार प्रयोग गरेर तत्कालीन प्रधानमन्त्री डा. बाबुराम भट्टराइले संविधानसभाको हत्या गर्दा त्यसैलाई समर्थन जनाउनु राष्ट्रपतिको देश र जनतामाथीको गद्दारी नै हो । एकीकृत नेकपा माओवादी विभाजित भएपछि त्यस्को जानकारी गराउन नेकपा–माओवादीका अध्यक्ष मोहन वैद्य सहित अन्य नेताहरू तत्कालीन संविधानसभामा रहेका ९२ जना पूर्वसभासदहरूको नामावली सहित हस्ताक्षर बुझाउन जाँदा राष्ट्रपतिले उनीहरूलाई भेट्न अस्वीकार गर्नु राष्ट्रपति चारदलको मात्र बन्न खोज्नु नै हो । राष्ट्रपतिले सम्पूर्ण जनताको अभिभावकत्व निभाएका भए मुलुकले पहिला नै निकास पाउन सक्थ्यो । पछिल्लो समयमा राष्ट्रपति पनि चारदलको बोली नै बोल्न थालेका छन् । तोकिएको समय अर्थात मंसीर ४ मा निर्वाचन हुनु पर्दछ भनेर । राष्ट्रपति महोदयले किन चार दल र रेग्मी सरकारलाई सबैलाई मिलाएर निर्वाचनमा जानुहोस् भन्न सकिरहेका छैनन् । राष्ट्रपतिको भूमिका स्वतन्त्र र सबै दल र सबै नेपाली जनताको लागि समान हुनुपर्नेमा पछिल्लो समयमा राष्ट्रपतिको व्यवहार त्यस्तो देखिएको छैन । राष्ट्रपतिले चाहेको खण्डमा आफ्नै नेतृत्वमा सबै दलको सर्वदलीय बैठक बोलाएर त्यहीँबाट निर्णय गराउन सक्ने अवस्था भएपनि चार दलको दबाबले हो कि बाह्य दबाबले हो राष्ट्रपतिले त्यसो गर्न सकेका छैनन्, आखिरी किन ?

मुलुक अहिले संकटमा फसेको छ । बुदलीय व्यवस्था भएपनि दलहरूको असफलता र अकर्मण्यताका कारण सर्वोच्च अदालतका बहालवाला प्रधानन्यायाधीशलाई काजमा ल्याएर संविधानले परिकल्पना नै नगरेको मन्त्रिपरिषदको अध्यक्ष बनाइएको छ । अहिले संसद छैन । कार्यापालिका प्रमुखमा न्यायपालिका प्रमुखलाई ल्याइएको छ । त्यसैकारण बहुदलीय व्यवस्थाको मेरूदण्डको रूपमा रहेको व्यवस्थापिका संसद, कार्यापालिका र न्यायपालिका तीनै अङ्ग प्रमुखमा खिलराज रेग्मीलाई आसिन गराउनु भनेको २०६३ सालमा भारतको राजधानी नयाँ दिल्लीमा भारतकै सहयोगमा गरिएको १२ बुँदे सहमति र त्यही सहमतिका आधारमा गरिएका अनेक प्रकारका सहमति, सम्झौताहरू नै पूर्ण रूपमा असफल हुनु हो । एउटा घर बनाउँदा जग दरो भएन भने त्यस घरको अस्तित्व रहन सक्दैन । घर जहिलेसुकै पनि ध्वस्त हुन सक्छ । २०६३ सालमा तत्कालिन सात दल र तत्कालिन माओवादीबीच भएको सहमति र सम्झौता अहिले हेर्दा केवल तासको घरजस्तो मात्र देखिएको छ । मुलुकमा गणतन्त्र आएको ७ वर्ष बित्न लाग्दा समेत गणतन्त्रको संस्थागत विकास हुन नसक्नुले २०६३ को सहमति असफल हुनु बाहेक त्यसलाई के भन्न सकिन्छ र ?

मुलुकको लागि संविधानसभाको निर्वाचन आवश्यक हो कि संविधान पहिला । दलहरूले त्यसको छिनोफानो पहिला गर्नुपर्छ । निर्वाचन नभएको खण्डमा संविधान निर्माण हुन सक्दैन, तर निर्वाचन भएपछि संविधान निर्माण हुन्छ भन्ने ग्यारेन्टी खोई ? नेपाली जनताले दुई वर्षको म्यान्डेट दिएर संविधान निर्माण गर्न पठाएका प्रतिनिधिहरूले दुई वर्षे कार्यकाललाई पटक पटक म्याद थपेर चार वर्षसम्म पुऱ्याएपनि संविधान निर्माण गर्न सकेनन् । त्यसैले प्रमाणित हुन्छ, निर्वाचन हुँदैमा संविधान निर्माण हुँदैन भनेर । हत्या गरिएको संविधानसभामा रहेका विभिन्न समितिहरूले विभिन्न निर्णयहरू गरेपनि त्यस्ता निर्णयहरू संविधानसभाको पूर्ण बैठकमा प्रवेश नै गर्न सकेनन् । समितिहरूले केही निर्णयहरू बहुमतले गरेक थिए भने केही मतदानको माध्यमद्वारा निर्णय गरिएका थिए, आखिरी ति निर्णयहरू संविधानसभाको पूर्ण बैठकमा पेश नहुनुको पछाडि कस्को कस्तो स्वार्थ लुकेको थियो, त्यस विषयमा जनतालाई आजसम्म किन कुनै प्रकारको जानकारी गराइएनन् । त्यसको जिम्मेवारी त्यसबेलाका सभाध्यक्ष सुभास नेम्वाङ र मूख्य राजनीतिक दलका शीर्ष नेताहरूले लिने कि नलिने ? संविधानसभाले समस्या समाधान उपसमिति बनाइएको थियो । त्यस उपसमितिका संयोजकमा संसदमा सबैभन्दा ठूलो पार्टी भएको नाताले एमाओवादीका अध्यक्ष पुष्पकमल दाहाललाई राखिएको भएपनि उनले कुनै पनि समस्या मिलाउने प्रयासै नगरको र जसरी भएपनि एकल जातीय पहिचानका आधारमा संघीयतामा जानु पर्ने अडान लिएका हुनाले संविधान निर्माण हुन नसकेको सत्य वास्तविकता भए पनि दाहालले त्यसलाई त्यसबेला स्वीकार गर्न सकेका थिएनन् ।

दाहाल शेष नाग जस्तो जिब्रो भएका नेता हुन । अहिले आएर फेरी जनतालाई झुक्याउनकै लागि आफ्नो अहमका कारण संविधान निमार्ण हुन नसकेकोले अब आफ्नो पार्टीलाई बहुमत दिएमा संविधान निमार्ण गरेर देखाईदिने उद्घोष गर्दै हिड्नुले उनमा बुद्धि पलाएको हो कि जस्तो देखिएता पनि वास्तविकता त्यस्तो छैन, केवल उनीले निर्वाचनमा जनतालाई झुक्याउनको लागि मात्र त्यस्तो अभिव्याक्ति दिन थालेका आभास पाउन सकिन्छ ।

२५ बुँदे बाधा अड्काउ फुकाउ आदेशमा मंसीर महिनाभीत्रमा संविधानसभाको दोस्रो निर्वाचन हुने भन्ने आदेश उल्लेख भएकोमा अव कथित ठूला दलहरूले जसरी भएपनि मंसिर ४ मै निर्वाचन हुनु पर्दछ/हुन्छ भन्ने अडान त्यागी नेकपा–माओवादी सहितका अन्य दलहरूलाई निर्वाचनमा सहभागी हुने भए निर्वाचनको मिति पछि सार्न पनि तयार रहनु पर्दछ । मंसिर ४ गते निर्वाचन नभएको खण्डमा आकाश खस्दैन र पृथ्वीपनि डुब्दैन, तर नेकपा–माओवादीले निर्वाचनमा भाग नलिएको खण्डमा त्यस्ले मुलुकमा ठूलो संकट निम्त्याउने र मुलुक फेरी गृहयुद्धतिर उन्मुख हुने भएको हुनाले अब स्वयम् राष्ट्रपतिले चारदल लगायतका सबै दलहरूलाई एकै ठाउँम राखेर सबै दलको हैसियत बराबरी हो भन्दै एक भएर निर्वाचनमा जाने वातवारण मिलाउने र रेग्मी सरकारलाई मध्यस्तताको भूमिकामा राख्ने हो भने निर्वाचन मंसिर ४ मै सम्भव छ । निर्वाचन आयोगले भाद्र ४ गते भित्रमा सहमति गर्न दिएको समय सीमा भित्रमा दलहरू विचमा सहमति नभएको हुनाले अहिलेकै अवस्थामा मंसिर ४ मै निर्वाचन गराउँछौ जसरी पनि हुन्छ कसैले रोक्न सक्दैन भन्ने जस्ता गैरराजनैतिक अभिव्यात्तिहरू सरकार र चारदलका नेताहरूले अविलम्ब बन्द गरी नेकपा–माओवादी सहितका अन्य दलहरूलाई निर्वाचनमा भागलिने वातावरण बनाउनु नै मुलुक र नेपाली जनताको हितमा हुनेछ ।

devendrachudal@gmail.com

जनबिद्रोह नभए राष्ट्र 'जय नेपाल' हुन्छ

राजन कार्की

देशभक्तिका कुरा सबै नेता गर्छन् तर देशघात उनीहरूको धर्म बनेको छ । जुन देशका नेताहरू देशघातलाई धर्म सम्झन्छन्, त्यस्ता नेताले देशलाई 'जय नेपाल' गरिदिने खतरा बढेर गएको छ । ठूला दलको नै राजनीतिक नैतिकतामा ह्रास आएपछि साना दलको के कुरा गर्ने र ? ठूला दलले नेतृत्व लिनुपर्ने देशभक्ति यतिखेर बेवारिसेजस्तो भएको छ । साना दल र नेताहरूले देशभक्तिका कुरा उठाउन त उठाएका छन् तर ठूला दल नै नालायक भएपछि कसको के लाग्छ ? ग्यारीवाल्डीले जर्मन राष्ट्रवाद जगाए, उनी रेडसर्ट र योङ इट्लीजस्ता संस्थामा आवद्ध भएर देशभक्तिको लहर नै चलाए । एमाओवादी वाईसीएलमा, कांग्रेस तरूणदलमा, एमाले युथ फोर्समा मात्र सिमित छैनन्, उनीहरूले डन, अपराधीहरूलाई समेत संरक्षण दिएर आफू बलियो भएको अनुभूति गरिरहेका छन् ।

पूर्वराजा सबै नेताले गल्ती कमजोरी लुकाउने साधन बनेका छन् । मरेको बाघको जुँगा उखेल्छु भन्ने बहादुरजस्तै पूर्वराजालाई जेल हाल्छु भनेर डा.बाबुराम भट्टराईले जग हँसाए । मति बिग्रिएपछि गति बिग्रन्छ भनेको यही हो । भएको संविधानसभालाई हत्या गर्ने प्रचण्ड, बाबुराम मंसिर ४ मै अर्को निर्वाचन हुनुपर्छ भनिरहेका छन् तर त्यो निर्वाचनलाई कसरी सम्भव गराउने भन्दा पनि निर्वाचन नहोस्, नेकपा-माओवादी किनारा लागोस् भन्ने जालझेल गरिरहेका छन् । निर्वाचन, निर्वाचनपछिको संविधानसभा, संविधानसभाबाट नयाँ संविधान, संविधानमा पद्धति यस्तो हुन्छ भन्ने खाकासम्म पनि जनतालाई देखाउन नसक्नेहरू अझै पनि पूर्वराजातिर जनताको ध्यान डाइभर्ट गरेर भ्रमको खेती गरिरहेको देखिन्छ । जनतालाई कहिलेसम्म बाघ आयो भनेर छक्याइरहने ? नेताहरू पूर्वराजाको हाउगुजी देखाएर राजनीतिक स्वार्थ पूरा गरिरहेका छन् ।

राजतन्त्र हुँदा नेपालको अस्तित्व र सम्मान कति थियो र आज नेपालको त्यो इज्जत कति खस्किसक्यो ? यसबारेमा जनताले बुझेका छन् । जनताको नेतृत्व लिने बलियो पार्टी तैयार भइसकेको छैन । राप्रपा नेपालले सबल राष्ट्रको नेतृत्व लिने जमर्को गरिरहेको छ । राप्रपा नेपालको ख्यातीलाई रोक्न अन्य राजनीतिक दलहरूले निर्वाचनमा कुन प्रकारको हथकण्डा गर्ने हुन्, त्यसैमा राप्रपा नेपाल र नेपाली राष्ट्रवादको भविष्य निर्धारित हुनेछ । आजका राजनीतिक बर्गले नेपाललाई साबुत राख्न सकेनन् ? विदेशी चलखेल र हस्तक्षेपले नेपालको प्रजातन्त्र र राष्ट्रियता झ्याङ्ग्वाल परिसक्यो । निर्वाचन भएन भने राष्ट्रिय अस्तित्व अकल्पनीय खतरामा पर्छ भनेर शीर्ष नेताहरू नै भन्न थालिसकेका छन् । राष्ट्रियताको रक्षा गर्न नसक्नेहरू चुनावका लागि डनकरण गरेर मसल पावर तैयार गरिरहेका छन् । लोकतन्त्रको साइनबोर्ड झुण्ड्याएर देशमा गुण्डाराज र दण्डहीनता मौलाएको स्थिति छ ।

निर्वाचनमा जान चाहनेहरू अहंकार प्रदर्शन गरिरहेका छन् । डा.बाबुराममात्र होइन, प्रचण्ड, सुशील, झलनाथ र मधेसी मोर्चाका नेताहरू पनि हुंकार गरिरहेका छन् । असन्तुष्टका अगुवा मोहन वैद्य पनि हुंकारलाई उछिन्ने स्वरमा डुक्रिन छाडेका छैनन् । यी सबैको हुंकार डुक्राइ आतंकित पार्ने खोक्रा आवाजमात्र हुन् । जनमत बिनाको हुंकार र जनविश्वास डुक्राइको कुनै अर्थ छैन । पहिले निष्पक्ष चुनाव गराउने, चुनावबाट बिजयी भएपछि निर्वाचनबाट अनुमोदित घोषणापत्र लिएर हुंकार गर्न सक्नुपर्छ, डुक्रिन सक्नुपर्छ । ०६४ साल चैत २८ को २ वर्षे जनादेशलाई ४ वर्ष हल्लाएर रद्दीको टोकरीमा फाल्नेहरू आफूलाई अझै पनि नयाँ संविधान लेख्न लायक छौं भन्ने भ्रम छरिरहेका छन् र तिनीहरू निषेध र बिभेदको सिमित लक्ष्मणरेखामा सिमित मनस्थिति राखिरहेका छन् । यो देख्नेहरूले सहजै भन्नसक्छ- नेपाली नेताहरू लोकतन्त्रको राजमार्ग, व्यापक दृष्टिकोण, गरिमा र महिमालाई नै साँघुरो गल्ली बनाउने दुस्साहस गरिरहेका छन् । यिनले जतिसुकै सर्वसत्तावाद चलाए पनि, निरङ्कूशता र बिधिविरूद्धका पाइला चाले पनि जनता चुपचाप सहिरहेका छन् । यिनीहरू तिनै लाटासोझा जनताका गाँडो तन्नेरी नेता पल्टिरहेका छन् । कहिलेसम्म यस्तो अन्यौल चलिरहने हो ?

राजनीतिक दलहरूले सत्ताको बागडोर समालेका ८ वर्ष भइसक्यो । गणतन्त्र कार्यान्वयन गर्नेहरूमध्ये गिरिजाप्रसादको देहावशान भयो, बाँकी सबै ज्यूँदै हुन्, राजनीतिको चौतारोमै ढलीमली गरिरहेका छन् । यो आठ वर्ष भनेको कम समय होइन । अझै पनि संक्रमणकालको समाप्तिको संकेत निस्केको छैन । यत्ति बुझे थाहा हुन्छ हाम्रा नेताहरू कति लायक र ल्याकतवाला रहेछन् । यो अवधिमा राष्ट्र 'दानपात्र' बन्यो, नेताहरू 'दयापात्र' बने अनि जनता 'निरीहपात्र' । अर्जुनदृष्टि नभएका नेताहरू स्वार्थी बने, त्यसैले लोकतन्त्र सार्थक बन्न सकेन । देशको सीमा साँघुरिएका, देशको साँचो विदेशीमा पुर्‍याइएका, देशका संवेदनशील क्षेत्रको व्यवस्थापनदेखि देशभित्र विदेशी सुरक्षापोष्ट राख्नेसम्मका यिनका दुस्साहसपूर्ण कार्यले राजनीतिक दल र नेताहरूको अनुहारमा देशघातीको कलंक पोतिइसकेको छ । यिनै नेताहरूले भनेका हुन्- देश उत्तर अथवा दक्षिणतिर मर्ज हुन्छ कि सर्बमर्ज हुनेछ, मधेसका २२ जिल्ला टुक्र्याइनेछ । यी कस्ता नेता हुन् जो यसरी खुलेआम देश बर्बाद पार्ने हर्कत गर्छन् ? आम नेपालीले बसन्त परिवर्तन गर्नेजस्तो महारथ प्राप्त महारथी नेताहरूमा सिंगानपुरलाई सिंगापुर बनाउने ली क्वान युजस्तो छायाँछविको कल्पना गरेका थिए । त्यो कल्पनामा विश्वास र भरोसा अड्याएका थिए । तर, जब सत्ताको बागडोर र राजनीतिक सहमतिमा जे पनि निर्णय गर्न सक्छौं, त्यही नै बिधिसम्मत हुन्छ भन्ने अहंकारको चस्का यिनमा पस्यो, त्यसपछि नेपाललाई धुन्धुकारीरोग लाग्यो । नेताहरू भष्मासुरमय बने । अन्यौल, अराजकता, अपराधतन्त्र, भ्रष्टाचार र माफियाहरू यसरी हावी भए कि चमत्कार गर्ने भए नेताहरूले भनेको त, पाचक पुडिया बेच्ने चटके भएर पो निस्किए । भनिन्छ, मर्निङ् सोज दी डे, लोकतन्त्रको बिहानीले उज्यालो दिनको झल्का दिएन । भाले नबासे पनि बिहान हुन्छ, जनताले बिहानी ल्याउन उठ्नुपर्ने भयो ।

निर्वाचनमा जान चाहनेहरू अहंकार प्रदर्शन गरिरहेका छन् । डा.बाबुराममात्र होइन, प्रचण्ड, सुशील, झलनाथ र मधेसी मोर्चाका नेताहरू पनि हुंकार गरिरहेका छन् । असन्तुष्टका अगुवा मोहन वैद्य पनि हुंकारलाई उछिन्ने स्वरमा डुक्रिन छाडेका छैनन् । यी सबैको हुंकार डुक्राइ आतंकित पार्ने खोक्रा आवाजमात्र हुन् । जनमत बिनाको हुंकार र जनविश्वास डुक्राइको कुनै अर्थ छैन । पहिले निष्पक्ष चुनाव गराउने, चुनावबाट बिजयी भएपछि निर्वाचनबाट अनुमोदित घोषणापत्र लिएर हुंकार गर्न सक्नुपर्छ, डुक्रिन सक्नुपर्छ ।

हालैका दिनमा प्रचण्ड फेरि कुर्लिए- 'गोरखाका कृष्णप्रसाद अधिकारीको हत्यामा किटानी जाहेरी गरिनु गलत हो, पोलिएकाहरू निर्दोष छन् । यो हत्या प्रकरणलाई अघि बढाइए शान्ति प्रक्रिया के हुन्छ, संक्रमण कसरी टुंगिन्छ ?' (कृष्णप्रसाद अधिकारीको २०६१ जेठ २४ गते अपहरण गरी हत्या गरिएको थियो, बाबुराम सरकारले यो मुद्दा फिर्ता लिएको थियो र उनका आमाबाबु न्यायका लागि महिनौंदेखि अनसन बसिरहेका छन् । कृष्णप्रसादका आमाबाबुले भनेका छन्- हामी मरेपछि हाम्रो लाश प्रचण्ड, बाबुराम र सरकारलाई बाँडिदिनु ।) एमाओवादी सत्य निरूपण तथा मेलमिलाप आयोगबाट सामान्य घटनादेखि जनयुद्धकालीन जघन्य अपराधहरू सबै फच्याफाच गर्न चाहन्छ तर अधिकारकर्मी र अन्तर्राष्ट्रिय समुदाय फौजदारी मुद्दामा कारवाही हुनुपर्छ भनिरहेका छन् । द्वन्द्व जारी छ, द्वन्द्वबीच हुनलागेको मंसिर ४ को निर्वाचन अनिश्चित बन्दै गएको छ । संविधानबिद भीमार्जुन आचार्यका अनुसार निर्वाचन हुँदैन, खिलराज सरकार फेरिन्छ, निर्वाचन सारिन्छ र नेपालमा संविधानसभाबाट कहिले पनि संविधान आउनै सक्दैन । बरू राजनीतिक सहमतिमा संविधान निर्माण गरेर निर्वाचनमा जाने र निर्वाचित संसदले त्यो संविधानको अनुमोदन गर्नु बुद्धिमानी हुनेछ । भीमार्जुन आचार्यको आवाज चन्द्रागिरीमा ठोक्किएर बागद्वारबाट प्रतिध्वनित भइरहेको छ, सबैले सुनेका छन्, संचेतन, अधिकारकर्मीसमेत बोल्दैनन् ?

जनआन्दोलनको सफलतापछि लोकतन्त्र त जन्माइयो तर त्यो लोकतन्त्रको निरङ्कूशताको टाउको लिएर पो जन्मिएछ । त्यही कारण संयन्त्रको नाममा सिण्डिकेट बनेको छ र सत्तामा प्रधानन्यायधीशको मुखुण्डो राखेर सर्वसत्तावाद हावी छ । जंगबहादुरको काँचो बायु नेताहरूको मुख मुखबाट बक्न थालेको छ । उज्यालो हेर्न लालायित जनताका आँखा टट्टाएका बेला फेरि रक्तपातका डरलाग्दा स्वरहरू सुनिन थालेका छन् । मुखले देशभक्त हुँ भन्ने नेताहरूले दुबै खोकिलामा अपराध र अपराधकर्म लुकाएर र जुत्ताको तलुवाले बिधिलाई कुल्चेर लोकतन्त्रलाई संस्थागत गर्छु भन्नु जनतालाई फेरि पनि मूर्ख बनाउनु हो । मलाई सम्झना छ- मखमली सत्ता, सिंहदरवारको बेलायती बैठकको झ्यालबाट चियाएर प्रचण्डले २०६६ सालको सुरूमा भनेका थिए : अब हिट्लर जन्मन्छ कि बुद्ध ? बुद्धको देशमा बुद्धजस्ता नेता जन्मिए हुन्थ्यो, प्रचण्डले त्यतिबेला भाकल त गरे, त्यो भाकल अहिले प्रकृतिको बरदान पाएको सुन्दर देशमा हिट्लरको ग्यास चेम्बर बन्न थालेको आभाष गर्न सकिन्छ ।

इतिहासअनुसार १८४८ तिरको जर्मनी राष्ट्रवादको राँको सल्काउने बिस्मार्क बनेर एउटा नेता जन्मियो । त्यो नेताले जर्मनीमा देशभक्तिको चट्टान नै खडा गरिदियो । त्यो अभेद्य देशभक्तिको चट्टान आज पनि प्रत्येक जर्मनी नागरिकको मुहारमा, तिनको बोली र ब्यवहारमा पढ्न, देख्न सकिन्छ । जरा मक्किएको नेपाली स्वाभिमान मनीप्लान्टझैं हरियो भएर फैलिन्छ भन्ने जुन आशा परिवर्तनपछि राखिएको थियो, देशभक्तिको लहर फैलाउने होइन, चुडाल्ने काम नेताहरूले नै गरे । परिवर्तनको भष्म निधारमा लेपन गर्नेहरू आफूलाई, आफ्नो सुख र सुविधालाई, आफन्तलाई सम्भ्रान्त बनाउनेतिर लागिपरे । जनता सकसमा थिए, संकटमा परे, तिनले ब्यहोरिरहेको संक्रमण रबर तन्किए झैं तन्किदै जाने लक्ष्यण देखियो । नेपाली लोकतन्त्र भनेर कुनै सामान्य नेपालीले गौरव गर्न नपाउने भए ।

'लाटाका जनताका देशका गाँडा तन्नेरी' यो उखानजस्तै छ, नेपालको राजनीतिक नेताहरूको चर्तिकला । जनप्रतिनिधिहरू अदूरदर्शी भएपछि राष्ट्र र जनताले त्यसको महगो मूल्य चुकाउनु पर्छ । अहिलेलाई यत्ति भनौं १९४७ र १९७५ मा काश्मिर र सिक्किमले स्वाधीनता गुमाए । २०१५ सम्ममा नेपालले त्यस्तो दुर्भाग्य भोग्न नपरोस् । बेलैमा लाटासिधा जनतामा चेतना जागोस् । लोकहीराजस्ता नेताहरू सत्ताका किरा बनेको दृश्य र तिनका बालुवामुनी टाउको घुसारेर जनताले के गर्छन् र भनेर हेपाहशैलीमा क्रियाकलाप गर्ने सुतुरमुर्गजस्ता नेताहरूलाई जनताले हेरिनबसुन् । जाग जनता, जाग ।

मेलम्ची खानेपानी आयोजना एक झलक

काठमाडौं उपत्यकाको शहरी क्षेत्रको पानीको माग हाल करिब ३५ करोड लिटर प्रतिदिन भएको अनुपातमा मौजुदा खानेपानी प्रणाली वितरण क्षमता अधिकतम १२ करोड लिटरमात्र रहेको छ । काठमाडौं उपत्यकामा इनार, ट्युबेल आदिको माध्यमबाट केही मात्रामा पानी पूर्ति गर्दै आएता पनि मौसम परिवर्तनका कारण उक्त स्रोतहरु च्भअजबचनभ को अभावमा सुक्दै गएका छन् । खानेपानीको अभाव तथा भविष्यको मागलाई सचेत दीर्घकालीनरूपमा आपूर्ति गर्न नेपाल सरकारले विभिन्न दातृसंस्थाहरुको सहयोगमा मेलम्ची खानेपानी आयोजना कार्यान्वयन गरिरहेको छ । आयोजनाले सिन्धुपाल्चोक जिल्लाका मेलम्ची, याङ्ग्री र लार्के खोलाहरुबाट तीन चरणमा गरी दैनिक ५१ करोड लिटर पानी काठमाडौं उपत्यकामा उपलब्ध गराउने लक्ष्य लिएको छ । पहिलो चरणमा मेलम्ची खोलाबाट दैनिक १७ करोड लिटर पानी काठमाडौं उपत्यकालाई उपलब्ध गराउने उद्देश्यले भौतिक संरचनाहरुको निर्माण कार्य चुस्तरूपमा भइरहेको छ ।

आयोजनाका विशेषताहरू :

- आर्थिक, सामाजिक, वातावरणीय तथा प्राविधिक दृष्टिकोणबाट उपयुक्त भएको ।
- काठमाडौं उपत्यकाको खानेपानी मागलाई दीर्घकालीनरुपमा आपूर्ति गर्न सकिने ।
- चरणबद्धरुपमा पानी थप्दै जान सकिने ।
- उत्पादन लागत कम हुने र सम्भार कार्य सरल हुने ।
- काठमाडौं उपत्यकाबासीको स्वास्थ्य, सरसफाई, धार्मिक, साँस्कृतिक तथा वातावरणीय पक्षमा समेत सुधार ल्याउने ।
- लाभान्वित क्षेत्र: मेलम्ची उपत्यकाको वातावरणमा प्रतिकूल प्रभाव नपार्ने ।
- लाभान्वित क्षेत्र : काठमाडौं उपत्यकाको वातावरणमा सकारात्मक प्रभाव पार्ने ।
- हालसम्म मेलम्ची खानेपानीको आयोजनाको करिब ७ कि.मि. सुरुङ निर्माण भएको र सुरुङ निर्माणको लागि आवश्यक पूर्वाधार सम्पन्न भएको ।

dh]Drl vfgkfgl ljsf; ;ldlt
dlgejg, sf7df8f}+

Aqua Bomb against Pakistan

■ **Khuram Ali Khan**

Water wars is a phrase used, across the world, to describe increased competition for water resources, due to drought, climate change, or increasing populations; controversies over and reduced access due to privatization of water services; or the role of these tensions in leading to physical conflicts, within or among nations. Experts say it would be the era… in which rivers, lakes and aquifers become national security assets to be fought over, or controlled through surrogate armies and client states. A country is said to be facing a serious water crisis as the available water is lower than 1,000 cubic meters per person per year. Below this point, the health and economic development of a nation are considerably hampered. When the annual water availability per person drops below 500 cubic meters, people's survival is grievously compromised.

The case is seemingly more visible in case of subcontinent as locked in a decades-long battle over water flows with Indian aid, both Pakistan and India continue to play cat and mouse over the construction of conflicted dams and barrages. India is trying to navigate its way out of a debate with Pakistan over the construction of various Barrages and dams while Pakistan wants to take the issue up in the international community. Pakistan has become the victim of Indian hydrological warfare to arrogate its rivers. The construction of Uri Todiam dam on river Poonch and Kishan Ganga dam on river Neelum, two tributaries of river Jhelum, are about to hit its final stage. Many other small hydel projects had also been accomplished while paper work has been on track for construction of five more dams; most of them are to be erected on the Pakistani rivers. The pace of work on several of these projects prognosticate their completion imminently so that very instant India will be in a position to close down both of these rivers upon its will.

Consequently the closure of these rivers would play havoc with Pakistan's agriculture and industry. Furthermore the inhabitants of these areas inside Pakistan will have to spar the drinking water paucity. Destruction of water resources and of forest catchments and aquifers is a form of terrorism. Denying people access to water by disrupting natural water distribution and rivers is also terrorism. In the ecological context of water wars, terrorists are not just those hiding in the caves of Afghanistan but those who have been depriving them of their right. India has also commenced the building of major dam at Kargil on river Sindh and it has disbursed $200 billion for this purpose. The Indian water belligerence started when despite signing the 1960 Indus Waters Treaty, it invited a bid for the development of a barrage namely Tulbul Navigational Project in 1985.

The barrage was to be constructed on the River Jhelum, below the Wullar Lake near Sopore, 25 km north of Srinagar. For Pakistan , the geo-strategic significance of the site lies in the fact that its protectorate endows India with the means to browbeat Pakistan . A dam on that site has the prospective to devastate the intact system of the triple canal project within Pakistan namely, the Upper Jhelum Canal , Upper Chenab Canal and the Lower Bari Doab Canal. Pakistan also terms the construction of Wullar barrage is in violation of the Indus Water Treaty (IWT). It also maintains that the construction of this major Barrage will also convert the resulting natural lake into a man-made storage with a capacity of 0.324 million acre feet (MAF) and adversely affect the flow of water into the country. The scenario for Pakistan gets grimmer with further construction of 12 dams on tributaries of river Indus (Sindh).

India was using water of Indus River through a tunnel since long, which also amounts to major water aggression. After this, the Indian government brushed aside five main objections raised by Pakistan related to the construction of the Baglihar Dam and commenced construction work. The construction of this controversial project violated not only the Indus Water Treaty but robbed Pakistan of its precious Chenab water.

New Delhi also opposed any alteration in the design as recommended by its neighbor. Pakistanis believe that the height of the dam at 470 feet is disproportionate and will create a reservoir in excess of the power generation needs.This new reservoir potentially could block the flow of the river for a period of 26-28 days during the low season (January-February). It is also contended that a drop of 7,000 cubic feet per second per day in the river's flow to Pakistan will come to passing during this period. The Baglihar Dam together with Dul Hasti and other dams can plainly diminish the flow of Chenab during the vital Rabi crop-sowing season (January and February). The dried crop could spell a disaster to Pakistan's agricultural economy. It has feared that India might also be diverting water to some canals near Akhnor in Kashmir and storing the water in the Salal Dam in Jammu. Now with this continuity of an aggression, the looming water wars with India arrived a stride nigher to comme il faut a bloodcurdling actuality after latest Indian design on engaging new 60 hydroelectric power projects on the Chenab river basin. The reality is that Pakistan is on the verge of being water vulnerable.

This scarceness is kicking the bucket to the country's agrarian yield, and so it has very rationality to be disquieted about India's purposes. According to the conditions set in the Indus Water Treaty, Pakistan was committed dominance over the Indus, Chenab and Jhelum rivers but India was countenanced to apply them for irrigation and electricity propagation, as long as it never divest Pakistan of its legitimate partake. Concerning that India has so soon profaned the conditions of the treaty through its former power generation projects is based more on well researched and established facts. India will soon reach the stage where it has enough dams as mentioned above, to gravely strike our water provision. And why shouldn't it choose to bring forth so while necessitated in any conflict is flared up? And no one doubts that, were the two countries ever to engage in hostilities, that is incisively what India would engender.

On top of the mutual suspicion, we have the apparition of weather change to contend with. Shrinking glaciers will reduce the flows of the rivers – by as much as 10 percent in the next 30 years according to some estimates. Since the total volume of water available to both countries will be reduced, they are likely to fight even harder for access to it. India is already gaining an advantage through its power generation projects, most of which are constructed without first carrying out any kind of environmental impact assessment. The political and environmental implications of the water situation are no longer the same as they were in 1960 when the Indus Water Treaty was signed, but there seems even less willingness to negotiate and compromise, especially from the Indian side. Without a bit of maturity India is treating this upcoming disaster in the same way as it do the vexing issue of Kashmir. If India desires to be friendly with us why would it plan to erect dams which could upshot in Pakistan to get wasteland and overran with dearths? Why would it long for to be friendship and serve individuals and groups which want to discerp Pakistan? We should be wary of India, particularly, when it does congenial propositions towards us, for that is the time when India is paving the way to impair our pursuits. Still hanging on with all its secular grandiloquence, India's highly religiously slanted inside should not be neglected. Camouflaging its face it direly wants trade and peace from us but try to backstab us by cutting our water supplies let us to think. Our newly emerged political leadership is dying to rendezvous the enemy in the disguise of friend. Will they beware of India when it is at its best behaviour with us? Our history demands us to do so.

India's Stubborn and Inflexible Attitude Towards Peace

Najeeb

Pakistan has very strongly rejected Indian media's allegations about an attack across the Line of Control in the Poonch Sector about which the Indian officials claim and their media propagates that five Indian soldiers were killed by Pakistani soldiers. The Indian allegation has come at a time when the two countries are about to restart peace process which had been interrupted many times. Since long Pakistan is endeavoring to normalize relations with its neighbour, India. However, somehow or the other the process of dialogue gets derailed, mostly due to the stubborn and inflexible attitude of the latter. Whenever a process of dialogue gets impetus, an environment is created by India to exert pressure on Pakistan to tilt results in its favour. Resultantly the dialogue either does not start at all or gets delayed. If at all it is initiated, it ends up with no tangible results. The last few months developments in this regard are reflective of the attitude of the two countries. After the formation of new government, Pakistan has explicitly expressed its desire to resolve all issues with its neighbor in a peaceful manner. Pakistan's prime minister, even before assuming the office; vowed to invite his Indian counterpart. He himself reiterated many a times, the Pakistan's will to negotiate on all matters. On the contrary, Indian premier, though invited Pakistan's prime minister, and tried to reciprocate, nevertheless, the subsequent attitude and the activities clearly manifest the hollowness of its desire. There had been border violations from Indian side after such reciprocations. Recently, there has been an air violation of Pakistan's air space by pilot less Indian vehicles (drones). Besides, the unabated atrocities of Indian Occupation Forces on innocent Kashmirs in the held Kashmir and continuation of construction work on Pakistan bound rivers are also reflective of the non seriousness of Indian attitude towards resolution of conflict. In fact India is obsessed with the idea of assuming the charge of regional policeman for which she is inclined to look right through. This helps her attaining a status at par with china and if not exactly that but somewhere closer to it. As a matter of fact Pakistan has already done a lot for normalization of relations with its archrival neighbor. It has agreed to talk on the Siachen matter which tantamount to bailing out India from an issue where it is facing greater inconvenience and expenditures than Pakistan. Resumption of bus services, exchange of cultural delegations, easing the visa formalities and initiation of various other Confidence Building measures (CBMs) are probably all in line with Indian desires and to its benefit. Pakistan has also cooperated with the utmost honesty to help investigate Mumbai carnage. Has also taken stringent steps against terrorism with a view to prevent its outflow towards any other country particularly India. In 2010 Pakistan signed Afghan Trade Agreement allowing India to carryout trade activity through Pakistani soil which benefitted India equally, rather more as it was allowed to unload goods at wagha border using the shortest possible route. It is holding little short of declaring it's neighbor the status of a most favorite nation. Some segment of Pakistani society have even gone too far ahead and to an extent in India's adore, probably which refute the foundation of Pakistan i.e Two Nation theory. On the contrary, India has no longing to talk about it's alleged involvement in Pakistan's province of Balochistan despite the fact that during a summit at Sharm-el-Shaikh in 2009, the Balochistan issue was included in a joint statement of the premiers of the two countries. Mere inclusion of the issue in a joint statement tantamount to its acceptance by India in principle. Pakistan's statement in this regard was explicit and unambiguous. However, India made no efforts to prevent such involvement or even investigate the matter to pacify Pakistan. Furthermore, the atrocities and human rights violations in Kashmir are a routine matter. According to a report (Kashmir media service) there had been grand massacre (around one hundred thousand deaths) of innocent Muslims during the last two decades. Taking into account the incidents of July 2013 only, about forty people were killed and four thousand injured in one month only. This does not include the Muslims arrested or their children orphaned or the cases of women molestation. With regards to the dispute over water utilization, India is not only holding back rather using Pakistan's share of water in contravention to Indus Basin Water Treaty. Despite Pakistan's repeated protests over construction of Buglihar Dam, it has not paid any heed to the Pakistan's concern. Under such circumstances, without the Kashmir and Baluchistan issues (Indian involvement) on board the resumption of dialogue with India may not yield meaningful results. Therefore, it seems imperative for intelligentsia of the country to ponder upon and adopt a firm and unequivocal stance over such issues. This will not only help resolve a long outstanding dispute over Kashmir which is central to the normalization of relations, it may help resolve water dispute and its distribution as well.

दोहोरो मारमा मधेसी दलित

समावेशी र दलित अधिकारका लागि काम गर्ने संघ संस्थाले गोविन्दपुरका मुसहर समुदायलाई राहत उपलब्ध गराउन सशक्त पहल नगरेकै कारण राज्यबाट समेत उपेक्षित हुन पुगे। राज्यले गोविन्दपुरका आठजना मुसहर परिवारलाई राहत दिनमा जसरी विभेद गरेको थियो, अहिले सप्तरीका शिवशंकर दासको परिवारले त्यस्तै विभेदको सामना गर्नुपरेको छ। जुन देशमा आफ्नै नागरिकलाई भाषा, क्षेत्रीयता र रंगका आधारमा राज्यले राहत वा क्षतिपूर्ति उपलब्ध गराउँछन्, त्यस देशमा लोकतन्त्र आएको कसरी मान्न सकिन्छ ? मधेसी दलित अहिले दोहोरो मारमा परेको छ। दलितहरू समग्र दलितको कुरा उठाउँछन्, त्यसमा मधेसी दलितको जनसंख्यालाई पनि गणना गर्दछन्।

भोला पासवान

रौतहटको पिपरिया दोस्तिया-८ भीमडाबरमा मन्दिर प्रवेशको विषयमा विवाद हुँदा दलित बस्तीमा गत २४ जेठमा गैरदलितले सामूहिक आक्रमण गरेको घटनालाई सञ्चारमाध्यमले प्रमुखताका साथ उठाएपछि राष्ट्रिय रूपमा चर्चा पायो । सञ्चारमाध्यमले प्रमुखताका साथ घटना उठाएपछि दलित नागरिक समाज र अधिकारकर्मीहरु पनि त्यसको पछि लागे । रौतहट दलितकाण्डमा नेपाली कांग्रेस पार्टीका जिल्लास्तरीय नेतालगायत तीन दर्जनबढी गैरदलित 'जातीय छुवाछुत कसुर सजाय ऐन, ०६८' अन्तर्गत कारबाही हुने देखिएपछि गैरदलितले साम, दाम, दण्ड र भेद सबै प्रयोग गरेर तत्कालका लागि ९ असार ०७० मा दुवैप‍बीच पाँचबुँदे सहमति गर्दै घटना मिलापत्र गरेर टुंग्याएको छ । काठमाडौंका ठूला मिडिया हाउस, दलित नागरिक समाज र अधिकारकर्मीको पहलले गर्दा मधेसी दलित पीडित भएको यो घटना राष्ट्रिय रूपमा चर्चित भयो । यसअघि सिरहा र सप्तरीमा ०५६/५७ सालमा चमार समुदायले 'सिनो फाल्न बन्द आन्दोलन'ले मात्र यतिका चर्चा पाएको थियो । त्यस आन्दोलनमा पनि सञ्चारमाध्म र काठमाडौंकेन्द्रित दलित अधिकारकर्मी पहलले गर्दा घटना राष्ट्रिय रूपमा चर्चित भएको थियो ।

मानव अधिकारको क्षेत्रमा काम गर्दै आइरहेका इन्सेकको मानव अधिकार वर्ष पुस्तकको विगत १० वर्षमा दलित मानव अधिकार हनन भएको तथ्यांक हेर्दा सबभन्दा बढी सिरहा र सप्तरीमा दलित मानव अधिकारका घटना हुने गरेको पाइएको छ । यसो हुनुको प्रमुख कारण सप्तरी र सिरहा देशभरिमै बढी दलित बसोबास गर्ने जिल्ला भएर पनि हो । सिरहा र सप्तरीमा मात्र होइन, मधेसका अधिकांश जिल्लामा दलित उत्पीडनका घटना अत्यधिक रूपमा घट्ने गर्दछ । तर, दुर्भाग्य ती मधेसी दलितको अधिकारका विषयमा आवाज उठाइदिने दलित नागरिक समाजको बहुत कमी छ । यसैकारण होला एउटै प्रकृतिका घटनामा पहाडेदलित समुदायको व्यक्ति पीडित हुँदा काठमाडौंकेन्द्रित दलित नागरिक समाज अधिकारको लडाइँका लागि आर्थिक, राजनीतिक र संस्थागत रूपमा दिलोज्यानले लाग्ने गर्दछ । यो सकारात्मक कुरा हो । तर, मधेसी दलितहरु राज्य र समाजबाट उपेक्षित र पीडित हुँदा भने मौन बस्छ । मधेसी दलितका एकाध अगुवाले कुरा उठाइहाले भने नाम मात्रका लागि 'हामी पनि पहल गर्दै छौं' भन्ने नाटकसम्म गर्छन् । यो कुरा मैले कुनै आवेश या आक्रोशमा आएर लेखेको होइन । दलित नागरिक समाजको मधेसी दलितप्रतिको व्यवहारका कारण मधेसी र पहाडी दलितको कुरा गर्नुपरेको हो । यस कुराको पुष्टि तल उल्लेखित घटनाले पनि गर्छन् ।

सप्तरी जिल्लाको पन्सेरा-३ का शिवशंकर दासले तथाकथित उच्च जातकी सीता चौधरीसँग प्रेम गरेकै कारण आफ्नो ज्यान गुमाउनुपर्‍यो । सीता चौधरीका परिवारका सदस्यले १६ माघ ०६८ मा शिवशंकर दासलाई कुटपिटपश्चात विष सेवन गराई हत्या गरिएको थियो । दासको हत्या भएलगत्तै मानव अधिकारकर्मी तथा नागरिक समाजका प्रतिनिधिले दास दलित भएकै कारण सीता चौधरीका आफन्तले शिवशंकरको हत्या गरेको प्रतिवेदन सार्वजनिक गरेको थियो । सभासद् विनोद पहाडीको नेतृत्वमा व्यवस्थापिका संसद, महिला, बालबालिका र समाज कल्याण समितिअन्तर्गत जातीय भेदभाव छुवाछुत समस्या र समाधानका उपाय अध्ययन गर्न गठित उप-समितिले स्थलगत अध्ययनबाट सो घटनाको प्रकृति हेर्दा घटना सुनियोजित र जातीय भेदभावका कारण भएको ठहर गर्दै सरकारलाई पीडकमाथि आवश्यक कारबाही र पीडितलाई राहत उपलब्ध गराउन माग गरेको थियो । तर, शिवशंकर दासका परिवारले अहिलेसम्म न न्याय पाउन सकेको छ, न त राज्यबाट राहत । यसअघि अन्तर्जातीय विवाह गरेकै कारण दैलेखका सेते दमाई र चुलो छोएको निहुँमा हत्या गरिएका कालिकोटका मनवीरे सुनारका परिवारलाई सरकारले १०/१० लाख क्षतिपूर्ति उपलब्ध गराएको थियो । पछिल्लोपटक काभ्रे जिल्लाको धुलिखेल कारागारभित्र हत्या गरिएका रसुवाको धैवुंग-१ का कुमार नेपालीको परिवारलाई समेत सरकारले पाँच लाख क्षतिपूर्ति उपलब्ध गराएको थियो । यसरी एउटा राज्यमा एक प्रकार घटनाका दोषीलाई क्षतिपूर्ति र न्याय दुवै पाएको अवस्था छ भने सोही प्रकृतिका घटनामा ज्यान गुमाएका शिवशंकरको परिवारले न न्याय पाएको छ, न त राहत नै । यहींनेर प्रश्न उठ्छ- के यो देशमा सेते दमाई, मनवीर सुनारका लागि छुट्टै सरकार र कानुन छ, अनि शिवशंकर दास परिवारका लागि छुट्टै कानुन छ ?

शिवशंकर दासका वृद्ध पिता राजकुमार दास न्यायका लागि राष्ट्रिय दलित आयोग, दलित नागरिक समाज तथा मानव अधिकारकर्मीकहाँ धाउँदाधाउँदा थाकिसके । तर, सेते दमाई, मनवीरे सुनार तथा कुमार नेपालीको परिवारले जस्तो राज्यबाट न्याय र राहत पाएनन् । हत्या गरिएका शिवशंकरका पिता राजकुमार दास फरियाद लिएर पूर्वप्रधानमन्त्री डा. बाबुराम भट्टराईदेखि गृहमन्त्री विजय गच्छेदारसम्मलाई गुहारे । तर, न्याय र क्षतिपूर्तिको साटो आश्वासन मात्र पाए । सरकारले एउटै प्रकृतिका घटनामा विभेद गरेको भन्दै प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, गृह मन्त्रालय, जिल्ला प्रहरी कार्यालय सप्तरी र जिल्ला प्रशासन कार्यालय सप्तरीलाई विपक्षी बनाएर गत २५ असारमा सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर गरेको छ । २७ असारमा रिटमाथि सुनवाइ गर्दै सर्वोच्च अदालतले विपक्षीको नाममा कारणदेखाउ आदेश जारी गरेको छ । दलित नागरिक समाज, दलित नेताको दैलो धाउँदाधाउँदा दिक्क भइसकेका पीडित दास परिवार राहत पाउनेमा सर्वोच्च अदालतबाट आशावादी रहेको छ ।

१५ भदौ ०६१ मा रोजगारीको सिलसिलामा इराक पुगेका १२ नेपालीको सुन्नी अतिवादी संगठन इस्लाम अल सुन्नाले घाँटी रेटी निर्ममतापूर्वक हत्या गरेका थिए । हत्या गरिएका १२ जनाको परिवारलाई सरकारले जनही १० लाख रूपैयाँका दरले राहत उपलब्ध गराएको थियो । एउटा नेपालीमाथि पराई भूमिमा भएको अत्याचारविरूद्ध आवाज उठाउने र पीडितको घाउमा मलम लगाउने कार्य सर्वथा उपयुक्त पनि थियो । तर, इराककाण्डको दुई वर्षपछि उस्तै प्रक्रियाले मोरङ गोविन्दपुरका मुसहर समुदायका आठजना युवालाई कस्मिरमा मोजाहिद्धिन आंतककारी संगठनले हत्या गरेको थियो । तर, दुर्भाग्य ती मुसहर मारिंदा राज्यले राहत दिन विभेद गर्‍यो । सरकारले मोरङ जिल्ला प्रशासनमार्फत मृतक परिवारलाई जनही २५ हजार रूपैयाँ र ८० किलो खाद्यान्य मात्र उपलब्ध गराएको थियो । एउटै प्रकृतिका घटनामा नेपालीभाषी र नेपाली मधेसी, त्यसमा पनि मधेसी दलित मारिंदा राज्यले राहत दिने इराक घटना पीडित परिवारलाई १० लाख र मुसहर समुदायलाई २५ हजार मात्र दिनुलाई कसरी लिने ? के यो मधेसी दलितप्रतिको विभेद होइन ? इराकमा मारिने १२ जना नेपाली र कस्मिरमा मारिएका आठजना मुसहरको मुत्यु प्रक्रियामा के फरक थियो ? के जहाज चढेर इराक पुगेकाले उनीहरूको मरण राजसी थियो र बस वा ट्रेन चढेर कस्मिर गएका मुसहरको मरणचाहिँ भुस्याहा कुकुरको जस्तो थियो ? कि ऋण गरेर भए पनि लाख, डेढ लाख खर्चेर इराक गएका विशिष्ट थिए र ऋण नपाउने औकातसम्म नभएर कस्मिर गएका मुसहर अशिष्ट थिए ?

समावेशी र दलित अधिकारका लागि काम गर्ने संघ संस्थाले गोविन्दपुरका मुसहर समुदायलाई राहत उपलब्ध गराउन सशक्त पहल नगरेकै कारण राज्यबाट समेत उपेक्षित हुन पुगे । राज्यले गोविन्दपुरका आठजना मुसहर परिवारलाई राहत दिनमा जसरी विभेद गरेको थियो, अहिले सप्तरीका शिवशंकर दासको परिवारले त्यस्तै विभेदको सामना गर्नुपरेको छ । जुन देशमा आफ्नै नागरिकलाई भाषा, क्षेत्रीयता र रंगका आधारमा राज्यले राहत वा क्षतिपूर्ति उपलब्ध गराउँछन्, त्यस देशमा लोकतन्त्र आएको कसरी मान्न सकिन्छ ? मधेसी दलित अहिले दोहोरो मारमा परेको छ । दलितहरु समग्र दलितको कुरा उठाउँछन्, त्यसमा मधेसी दलितको जनसंख्यालाई पनि गणना गर्दछन् । र, सिंगो दलितका लागि राज्यबाट सुविधा लिन्छन् । तर, त्यसलाई आन्तरिक रूपमा समावेशी गर्दैनन् । यसरी पहाडी दलितको तुलनामा सामाजिक, आर्थिक, राजनीतिक सबै किसिमले कमजोर रहेका मधेसी दलित दलितबाटै अधिकार र अवसरको सवालमा विभेद भोग्न बाध्य छन् । यता समग्र मधेस एक प्रदेशको कुरा उठाउने मधेसवादी दलसमेत मधेसी दलितलाई मधेसी पहिचानभित्र राखेर तथ्यांक प्रस्तुत गर्दछन् । राज्यबाट सुविधा लिन्छन् । तर, दुर्भाग्य राज्यले मधेसीलाई विभेद गर्‍यो, मधेस आन्तरिक उपनिवेशको सिकार भएको देख्ने मधेसी दलहरु मधेसी दलितलाई स्वयं गुलाम बनाएर राखेको देख्दैनन् । मधेसी दलितलाई अहिलेसम्म मधेसी समुदायका कथित उच्च जातकाले मान्छे नै गन्दैनन् । मान्छे नै नगनेपछि त्यसलाई अधिकार दिने त धेरैपछिको कुरा हो ।

k'j{fhfåf/f ;dj]bgf

काठमाडौं । पूर्वप्रधानमन्त्री मरिचमान सिंह श्रेष्ठको निधनमा राज्यले उनलाई राजकीय सम्मान नदिएकोप्रति देशमा मात्र होइन, विदेशबाट समेत आलोचना भएको छ । पञ्चायतकालीन प्रधानमन्त्री भएकै कारण उनलाई राजकीय सम्मान नदिइनु दुःखपूर्ण भएको सर्वसाधारणको पनि ठहर छ । राष्ट्र र राष्ट्रियताको जगेर्नाका निम्ति आफ्नो पदको समेत बली चढाउन तयार हुने मरिचमान वास्तवमा स्वाभिमानी राजनेता थिए । जीवनमा मुलुकको प्रधानमन्त्रीजस्तो उच्च ओहदामा पुगेर पनि उत्तरार्द्धमा आर्थिक अभावकै कारण मृत्युवरण गर्न पुगेका मरिचमानले आफू प्रधानमन्त्री हुँदा भारतले लगाएको नाकाबन्दीका क्रममा हवाइजहाजमार्फत् इन्धन ल्याएर जनताको मन जितेका थिए ।

यसैबीच पूर्व श्री ५ महाराजाधिराज ज्ञानेन्द्र वीर विक्रम शाहदेवले पूर्वप्रधानमन्त्री एवं राष्ट्रवादी नेता मरिचमान सिंह श्रेष्ठको दुःखद् निधनमा पठाउनुभएको समवेदना सन्देशमा राष्ट्रवादी नेता गुमाउनु परेकोमा दुःख प्रकट गर्दै शोकसन्तप्त परिवारमा समवेदना प्रकट गर्नुभएको छ ।

"Centrally Located For Your Convenience"

"JUST SIT BACK & AWAIT THE SAFE ARRIVAL OF YOUR GOODS WITHOUT ANY WORRY"

OUR SERVICE INCLUDES

- Advice on price and reliable manufacture for the purchase of Garments, Carpets, Handicrafts ets.
- Receiving and handling orders and paying manufacturers during your absence
- Collection and careful packing of your goods.
- All paper work, document ation, customs clearance and delivery of goods.to the airport.
- References available wordwide

Ritual Freight P. Ltd.

Thamel, P.O. Box : 10344, Kathmandu, Nepal
Tel : 4251942/4253842, Fax : 977-1-4251842
Email : dilli@rfl.wlink.com.np

नागरिक लगानी कोषद्वारा सञ्चालित निम्न कार्यक्रमहरूमा सहभागी भई भविष्यको लागि बचत गरौं

कर्मचारी बचत वृद्धि अवकाश कोष, २०५९ मा सहभागी भई बचत गर्दा पाइने फाइदाहरु

- वार्षिक ७.५० प्रतिशत ब्याज पाइने,
- बचत गरेको २ वर्ष पछि रकमको ८० प्रतिशत सापटी बार्षिक ९ प्रतिशत ब्याजदरमा लिन पाइइने,
- सहुलियत ब्याजदर १०.५० प्रतिशतमा आवाशकर्जा पाइने,
- तलबको एकतिहाई रकममा आयकर छुट सुविधा पाइने,
- तलबको ५ देखि ३३ प्रतिशतसम्म कट्टी गर्न पाइने,
- सेवाबाट अवकाशपछि एकमुष्ठ रकम पाइने,
- जुनसुकै बैंकका शाखा कार्यालयहरुबाट रकम जम्मा गर्न सकिने,
- ब्यालेन्स सर्टिफिकेट लिन सकिने

आजैदेखि सहभागी भई बचत गर्ने बानी बसालौं ।

नागरिक एकांक योजना, २०५२ खरिद गर्दा पाइने फाइदाहरु

- सुरक्षित बचत, आकर्षक ब्याजदरमा लगानी गर्ने सुनौलो अवसर
- अत्याधिक तरलताको सुविधा भएको,
- वार्षिक ९ प्रतिशत ब्याज पाइने,
- जुनसुकै समयमा खरिद तथा बिक्री गर्न सकिने।
- बचतको प्रमाणपत्र पाइने,
- ब्यालेन्स सर्टिफिकेट लिन सकिने ।

नागरिक लगानी कोष

नयाँबानेश्वर, काठमाडौं, पोष्ट बक्स नं. ५८२३
फोन : ०१-४७८५७१९, ०१-४७८५३२५, फ्याक्स : ०१४७८५३२०
इमेल : cit@htp.com.np, वेबसाइट : www.nlk.org.np

स्पेनमा सडकको बसाइ स्वेच्छिक होइन

आइनेस बेनिटेज

मालागा, स्पेन । "हो, म त्यहीं सुत्छु," पुलमुनिको छिपछिपे पानी नजिकै देखाउँदै फर्नान्डो भन्छन् । यी ६२ वर्षे पोर्चुगाली नागरिक स्पेनमा बस्न थालेको १५ वर्ष बितिसकेको छ । आर्थिक र वित्तीय संकटबाट नराम्रोसँग प्रभावित स्पेनमा बढ्दो संख्यामा बसोबास गरी आएका मानिसको पंक्तिमा उनी पनि हुन् ।

राष्ट्रिय तथ्याङ्क इन्स्टिच्यूट (आइएनई) का अनुसार सन् २००८ मा स्पेनमा ११,८४४ जना घरबारविहीन मानिस थिए, तर सन् २०१२ सम्ममा यो संख्या २२,२३८ पुगिसकेको छ । यो इन्स्टिच्यूटले आश्रय लिइबसेका घरबारविहीन मानिसको गणना गर्दछ, त्यसैले यो संख्या अझ बढी हुन सक्छ । लामो दाह्री पालेका फर्नान्डो बिस्तारै, दुई बाकस वाइन र खाली हुनै लागेका पानीका बोतल राख्ने रातो ठेला तान्दै हिंड्छन् । कमजोर खुट्टा र निकै जाडो भए पनि उनी घरबारविहीनका निम्ति बनाइएको होस्टलमा बस्न चाहँदैनन् । उनले सम्बन्धविच्छेद गरेका छन् र उनका बालबच्चा हुर्केका छन् । स्पेनको दक्षिणमा अवस्थित मालागाको दुईवटा ठूला सपिङ सेन्टरमा उनी ग्राहकसँग भिख मागेर गुजारा चलाउँछन् । मानिसका यी कथाका दृश्यहरु स्पेनका अन्य सहरहरुमा पनि देख्न सकिन्छ ।

अधिकांश घरबारविहीन मानिसहरु आश्रयस्थल वा सुप पाइने ठाउँहरुमा पुगेका हुन्छन्, टोनी मार्टीनले आईपीएसलाई बताए । उनी सडकमा बस्ने यस्ता मानिसका निम्ति सरकारले स्थापना गरेको सडक सहयोग टोलीका सदस्य पनि हुन् । तर, एउटा सानो अल्पसंख्यक समूह सडकमै बस्न रूचाउँछ, उनीहरु सबै किसिमका मद्दतलाई अस्वीकार गर्छन् ।

सडकमै बस्न रूचाउने यी मानिसका कारणहरु भने विविध किसिमका छन् । पैंतालीस प्रतिशत भन्छन्, उनीहरूले आफ्नो रोजगारी गुमाएका छन् । छब्बीस प्रतिशतको भनाइमा उनीहरूले आफ्नो घरभाडा तिर्न सकिरहेका छैनन् भने २०.९ प्रतिशतको आफ्नो जीवनसाथी टाढिएका छन् । गत डिसेम्बरमा आइएनईले सार्वजनिक गरेको सर्भेक्षणको नतिजामा १२.१ प्रतिशतलाई घरबाट जबर्जस्ती हटाइएको उल्लेख छ ।

"पहिल्यै घरबारविहीन भइसकेका मानिसलाई संकटले असर पारेको छैन, तर पछिल्लो संकटले धेरै मानिसलाई सडकमा पुऱ्याउने खतरा बढाएको छ," घरबारविहीनका निम्ति नगरपालिकाको स्वागत केन्द्रका प्रमुख रोजा मार्टीनेजले आईपीएसलाई बताइन् । विगतमा यी मानिसले जसोतसो जीवन धान्दै आइरहेका थिए, तर संकटको बादल उनीहरुमाथि परेपछि उनीहरूका परिवारको सहायता सञ्जाल छिन्नभिन्न भएको छ, उनले बताइन् । एकसय आठ शया सञ्चालन गरिरहेकी मार्टीनेजले भनिन्, हालका वर्षहरुमा घरबारविहीन मानिसको संख्या बढेको छ र उनीहरुको पृष्ठभूमि परिवर्तन गरिएको छ । "अहिले हामीले घरभाडा नै तिर्न नसक्ने मानिसहरु जो सम्पूर्ण परिवार नै सडकमा पुगेको देखिरहेका छौं," उनले भनिन् ।

"हामीले परिवारहरुमा पनि खासरुपमा एकल-अभिभावकत्व भएका परिवारहरु (बालबच्चा भएका महिला) सहयोगको माग गर्दै सञ्जालको सम्पर्कमा आइरहेका छन्," घरबारविहीन मानिसका निम्ति सहयोगको संयोजन गरिरहेको मालागामा रहेको सार्वजनिक संस्था पुओर्टा युनिकाबाट प्रकाशित प्रतिवेदनमा भनिएको छ ।

स्पेनको बेरोजगारी दर आर्थिकरुपमा सक्रिय जनसंख्याको २५ प्रतिशतभन्दा केही बढी छ र युवा जनसंख्याको आधामा यो अवस्था छ । यो महिना अन्तर्राष्ट्रिय निकायहरुले गरेको अनुमान अनुसार मुलुकको अर्थतन्त्र सन् २०१२ को भन्दा पनि खराब हुनेछ । संकटको अवस्थामा दक्षिणपन्थी सरकारका प्रधानमन्त्री मारिआनो रजोएले डरलाग्दो बजेट कटौती प्रस्ताव अघि सारेका थिए, तर घरबारविहीन प्रभावित मानिसका निम्ति सेवा प्रदान गर्न यसले के गऱ्यो भन्ने निर्क्यौल गर्न अझै पनि कठिन छ ।

केन्द्र सरकारबाट उपलब्ध हुने रकम मुलुकका विभिन्न स्थानीय सरकारहरु मार्फत खर्च गरिएको छ । केही प्रान्तहरुमा (स्वायत्त समुदायहरु) "प्रशासनिक संयन्त्र पूर्णरुपमा प्रतिबद्ध भएको देखिए पनि केहीमा निकै कठिनाइको अनुभव गरिएको छ," क्याथोलिक चर्चसँग आबद्ध संस्था कारिटासको स्रोतले आईपीएसलाई बताएको छ । यो संस्थाले सामाजिकरुपमा अवसरविहीन मानिसका निम्ति सहायता प्रदान गर्न अग्रणी भूमिका निर्वाह गरिरहेको छ । "यद्यपि यो वर्ष मालागामा बजेट कटौती हुने छैन," मार्टीनेजले भनिन् ।

आइएनईका अनुसार, झण्डै ४६ प्रतिशत घरबारविहीन मानिसहरु स्पेनिस भाषा केही मात्र बोल्न सक्ने जर्मन हान्सजस्ता विदेशीहरु छन् । अर्को कथा ५१ वर्षीय दक्षिण अमेरिकी नागरिकको छ र उनी आफ्नो परिचय खुलाउन चाहँदैनन् । उनी मदिराको कुलत छाड्न र पत्नीको गालीगलौजबाट बच्न चाहन्छन् । त्यहीकारण, उनी आजभोलि आश्रयस्थलमै सुत्छन् र विश्वविद्यालयको अध्ययन छाड्नुका साथै रोजगारी त्यागेका छन् । आइएनईको आंकडाले ११.८ प्रतिशत घरबारविहीन मानिसले कुनै न कुनै रुपको उच्चशिक्षा हासिल गरेका छन् र ६०.३ प्रतिशतले माध्यमिक तह पार गरेका छन् ।

धेरै घरबारविहीन विदेशीहरु, खासगरी मोरक्कोबाट आएकाहरु, रोजगारीको दूरवस्थाका कारण आ-आफ्नै देश फर्केका छन्, महानगरीय स्वागत केन्द्रमा कार्यरत सामाजिक कार्यकर्ता पाउला डी सान्तोसले आईपीएसलाई बताइन् । "उनीहरुले आजभोलि जैतुन र स्ट्रबेरिज टिप्नेजस्ता बिगतमा गरिआएका काम पाउन छाडेका छन्," उनले बताइन् ।

धेरै ठूलो संख्याका मानिसमा मदिरा र लागुपदार्थको समस्या पनि देखिएको छ, तर केही मानिस भने कुलतमा फसेका छैनन् । उनीहरुको समस्या नै लामो समयसम्म बेरोजगार हुनु हो र उनीहरुले प्राप्त गरिआएको बेरोजगार भत्ता पनि सकिएको छ, मार्टीनले बताए । उनी आफ्ना सवारी चालक पेपेका साथ सेतो भ्यान लिएर सहरका विभिन्न भागमा यस्तै मानिसको सेवामा पुग्छन् ।

मार्टीनले ६१ वर्षीया वृद्धा डोलोरेसमा विश्वास जागृत गराएर अस्थायी आश्रयस्थलमा पुऱ्याएका छन्, र त्यहाँ उनले सुत्न र दिनको तीनपटक खाना खान पाउँछिन् । उनले आफूमाथि दुर्व्यवहार वा गालीगलौज गर्ने आफ्नो साथीलाई त्यागिदिइन् र मदिरा सेवनको कुलतमा फँसिन । "म धारा समातेर आफैं नुहाउँथें, किनभने कहिलेकाहिं मलाई चक्कर लाग्थ्यो," उनले आईपीएसलाई बताइन् । सन् २०१२ मा घरबारविहीन भएका बत्तीस प्रतिशत मानिसले त्यही वर्ष घर गुमाएका थिए, जबकी ४४.५ प्रतिशत तीन वर्षअघिदेखि नै घरबारविहीन थिए, आइएनईले जनाएको छ ।

"केही मानिस आफ्नै तरिकाले सडकमा बसिरहेका छन् । यो निकै गम्भीर समस्या हो, उनीहरु त्यसैगरी बाँचिरहेका छन्, र यस्तो जीवनशैलीमा परिवर्तन ल्याउन उनीहरुलाई निकै कठिनाइ भइरहेको छ," मार्टीनेजले बताइन् । सामान्य जीवन बिताउन यस्ता मानिसलाई कठिनाइ भएको महसुस गरिएपछि, "हामी उनीहरुले स्वास्थ्यको न्यूनतम अवस्था पालना गराउन भरमग्दुर प्रयत्न गर्दछौं," मार्टीनले भने ।

हालै मात्र घरबारविहीन भएका मानिसले नै उपलब्ध सामाजिक सुविधाको सबैभन्दा बढी उपयोग गरेका छन्, मार्टीनेजले बताइन् । उदाहरणका लागि, दश वर्षको कारागार जीवन बिताइसकेका जेससले आफू डिसेम्बर २७ मा जेलमुक्त भएयता सडकमै रहेको अस्थायी आश्रयस्थलमा सुत्ने गरेको सुनाए ।

(आई.पी.एस्./एन्.पी.आई.)

विना इजाजत धादिङमा क्रसर उद्योग सञ्चालन

काठमाडौँ । मुलुकमा सर्वोच्च अदालतका वहालवाला प्रधानन्यायाधिशको नेतृत्वमा सरकार रहेपनि नेपाली जनताले सरकार भएको महशुस सम्म गर्न सकेका छैनन् । मुलुक अहिले वाहुवल र गुण्डाहरूको मारमा परेको छ । विधि, नियम, कानूनको शासन अन्त्य भएको जस्तो देखिएको छ । मुलुकमा संकट परेको बेला केही तस्कर र केही ठग व्यापारीहरूले कमजोर सरकारको फाइदा उठाउँदै व्यात्तिगत व्यावसायबाट राम्रो आम्दानी लिनेगरेका छन् ।

हाम्रा सम्वाददाताको अनुसार धादिङ जिल्ला र नुवाकोट जिल्लाका खोलाहरू त्रिशुली, महादेश खोला, लखु खोला, पोल्कु खोलाबाट वालुवा व्यावसायीहरूले अनाधिकृत रूपमा वालुवाबाट फाइदा उठाइरहेका छन् । त्यहाका वालुवा व्यावसायीहरूले दादागिरी गरेरै भएपनि कहिँकतै दर्ता नै नभएका क्रसर उद्योगहरू सञ्चालन गरेर ढुङ्गा खानी समेत सञ्चालन गरिरहँदा समेत धादिङको स्थानीय प्रशासन भने व्यावसायीहरूबाट राम्रो रकम लिएर ठगी गर्ने व्यवसायीहरूकै पक्षमा निर्णय दिने गरेको हाम्रा सुत्रले दावी गरेका छन् । केही समय पहिला स्थानीय वासिन्धाले अनाधिकृत रूपमा वालुवा उठाइरहेका ट्रक र केही व्यवसायीहरूलाई पक्राउ गरी सरकारी वकिल कार्यालयको जिम्मा लगाएका भएपनि सरकारी वकिलले मोटो रकम लिएर ट्रक ड्राइभर र ट्रकको हेल्फरलाई मुक्त गरिदिएका थिए । क्रसर उद्योग सञ्चालन गर्न सम्बन्धित जिल्लाको घरेलु उद्योग कार्यालयबाट सिफारीस लिनु पर्ने अनिवार्य शर्त भएपनि माथी उल्लेखित खोलाहरूमा सञ्चालन गरीएका क्रसर उद्योगहरू कहिँकतै दर्ता गरीएका छैनन् । स्थानीय प्रशासन र प्रहरी प्रशासनलाई मोटो रकम खजाना चढाएर कहिँकतै दर्ता नै नगरिएका क्रसर उद्योगहरूबाट दैनिक लाखौँ लाखको वालुवा गिटी विक्री गर्दा समेत स्थानीय प्रशासन मौन रहनु र त्यसरी सोझै खोलावाट ढुङ्गा निकालेर गिटी बनाउने कार्यले गर्दा स्थानीय वासीहरूमा आक्रोस बढेको छ । एकातर्फ जिल्लाका आन्दानी घटेको छ भने अर्को तर्फ ठग व्यवसायीहरू रातारात मालामाल बन्नु पुगेको एक स्थानीयले बताएका छन् ।

स्थानीयहरूका अनुसार जिल्ला प्रशासन कार्यालय र प्रहरी प्रशासन कार्यालयमा त्यसको उजुरी गर्दा समेत उल्टो उजूरी कर्तालाई धम्क्याउने र विना इजाजत क्रसर उद्योग सञ्चालन गर्न व्यात्तिहरूकै पक्षमा स्थानीय प्रशासनले निर्णय दिने कार्यमा सरकारी वकिल समेत मिलेकोले धादिङ र नुवाकोटका खोलाहरू संकटमा पर्ने सम्भावना बढेकोमा स्थानीयहरूले आक्रोश पोखेका छन् ।

vjhsb

तेस्रो हारसँगै नेपाल बाहिरियो

काठमाडौं । लगातार तेस्रो हारसँगै नेपाल एसिसी इमर्जिङ टिम्स कप क्रिकेट प्रतियोगिताबाट बाहिरिएको छ । सिंगापुरको पादाङमा बुधबार सम्पन्न समूह 'ए'को अन्तिम खेलमा नेपाल टेस्ट मान्यताप्राप्त पाकिस्तानको यु-२३ टोलीसँग नौ विकेटले पराजित भएपछि समूह चरणबाटै घर फर्किएको हो ।

प्रतियोगितामा नेपाल अफगानिस्तानसँग तीन रन तथा भारतको यु-२३ सँग

८४ रनले पराजित भएको थियो । नेपाली खेलाडी भारत र पाकिस्तानजस्ता टोलीविरूद्ध ब्याटिङ र बलिङमा चुके । पछिल्लो तीन अन्तर्राष्ट्रिय क्रिकेटमा धमाका मच्चाएको नेपाली टोलीले सिंगापुरमा सोही स्तरको प्रदर्शन गर्न सकेन ।

नेपालले पाकिस्तानको सिनियर समूहविरूद्ध दोस्रोपटक प्रतिस्पर्धा गरेको हो । दुई वर्षअघि माल्दिभ्समा सम्पन्न साफ यु-२५, टी-२० कपमा नेपाल पाकिस्तानसँग ७३ रनले पराजित भएको थियो । यसबाहेक यु-१९ विश्वकप क्रिकेटमा नेपाल र पाकिस्तानबीच प्रतिस्पर्धा भएको रेकर्ड छ । गत वर्ष मलेसियामा सम्पन्न यु-१९ एसिया कपमा आठ रनले हार्दा नेपालले पाकिस्तानविरूद्ध १५६ रनको योगफल बनाएको थियो ।

संयोगले बुधबार पनि पहिलो ब्याटिङ गरेको नेपालले ५० ओभरमै अलआउट हुनुअघि १५६ रनकै योगफल खडा गऱ्यो । सो योगफल पाकिस्तानका लागि सहज भयो । पाकिस्तानले ३४.१ ओभरमा एक विकेट मात्र गुमाएर जित हात पाऱ्यो । पाकिस्तानको जितमा अनुभवी ब्याट्सम्यानद्वय बबर अजम र हमद अजमले महत्वपूर्ण योगदान दिए । दुवै टोलीले दोस्रो विकेटका लागि ९३ रनको अविजित साझेदारी गरे ।

उमेर समूहमा पाकिस्तानकै उत्कृष्ट ब्याट्सम्यान कहलिएका ओपनर बबरले ११८ बलमा सय रनको इनिङ खेले । पाकिस्तान सिनियर टोलीबाट समेत आठ एकदिवसीय र पाँच टी-२० क्रिकेटको अनुभव बटुलिसकेका हमद ५६ बलमा ४१ रनमा अविजित रहे ।

सन् २०११ मा वेस्टइन्डिजविरूद्ध एकदिवसीयमा हमदले डेब्यु गरेका थिए । उनले २०१२ मा दुबईमा भएको इंग्ल्यान्डविरूद्ध टी-२० मा डेब्यु गरेका थिए । खेलमा नेपालका लागि एक मात्र विकेट वसन्त रेग्मीले लिए । वसन्तले १५.२ ओभरमा ओपनर अजिम घुमनलाई १५ रनमा सागर पुनद्वारा क्याच आउट गराए ।

सो विकेटसँगै वसन्तले प्रतियोगिताभर आठ विकेट लिए । उनले अफगानिस्तानविरूद्ध पाँच तथा भारतविरूद्ध दुई विकेट लिएका थिए । नेपालका लागि ओपनर सुभाष खकुरेलले ७८ रनको मह□वपूर्ण इनिङ खेले । तर, पाकिस्तानको बलियो ब्याटिङलाइनसामु सुभाषको योगफल कम देखियो । सुभाषले १२७ बलमा नौ चौका र एक छक्का प्रहार गरे ।

सुवासले १२.५ ओभरमा हमदको बललाई छक्काका रुपमा प्रहार गरेका थिए । विनोद भण्डारी र वसन्तले समान १६-१६ रन जोडे । उपकप्तान ज्ञानेन्द्र मल्ल (१०), अनिल मण्डल (५), कप्तान पारस खड्का (१), शरद भेषवाकर (८), सागर पुन (५) ले झिनो रन बटुले ।

शिरीषद्वारा राष्ट्रिय कीर्तिमान

काठमाडौं । नेपालका पौडीबाज शिरीष गुरूङले मंगलबार चीनको नान्जिङमा सञ्चालन भइरहेको दोस्रो युथ एसियन खेलकुद प्रतियोगिताअन्तर्गत पौडीमा राष्ट्रिय कीर्तिमान बनँएका छन् । नाटाटोरियम पौडीपोखरीमा शिरीषले व्यक्तिगत दुई सय मिटर फ्रिस्टाइलमा नयाँ राष्ट्रिय कीर्तिमान बनाएको प्रशिक्षक ईश्वर कार्कीले जानकारी दिएका छन् ।

शिरीषले निर्धारित दूरी २ मिनेट १२.४२ सेकेन्डमा पूरा गरेका थिए । उनी ३५ जनाको पौडीबाजमध्ये ३२औं स्थानमा रहे । महिला दुई सय मिटर हिट चरणमा नेपालकी अदिति धितालले आठौं स्थानमा रहिन् । उनले २ मिनेट ४४.६४ सेकेन्डमा सो दूरी पार गरी निराश प्रदर्शन गरिन् ।

यसैगरी, फेन्सिङमा नेपालका नीतेश पौडेलले नकआउट चरणभन्दामाथि जान सकेनन् । पौडेल कतारका अल हासेमी अब्दुलरहमानसँग १५-४ ले पराजित भए । लिग चरणमा नीतेशले आफनो समूहमा साउदी अरेबिया, कतार, जापान, चीन, जोर्डनका खेलाडीसँग हारेका थिए ।

तेक्वान्दो टोली मलेसिया जाने

काठमाडौं । सातौं सिके-वान मलेसिया क्लासिक अन्तर्राष्ट्रिय तेक्वान्दो च्याम्पियनसिपमा सहभागी हुन पाँच खेलाडीसहित १२ सदस्यीय नेपाली टोली बुधबार मलेसियाको क्वालालम्पुर प्रस्थान गर्दै छ ।

अगस्ट २३ देखि २५ सम्ममा हुने प्रतियोगितामा युनिशा न्यौपाने, हिमांशुकुमार झा, दिया भट्टराई, आविष्कार सुनुवार र रेशविक्रम भट्टराईले प्रतिस्पर्धा गर्नेछन् । युनिशा र हिमांशुले एकल र जोडी पुम्सेमा प्रतिस्पर्धा गर्नेछन् । दिया र आविष्कारले जोडी पुम्सेका साथै २१ केजी तौलसमूहमा पनि भिड्नेछन् । त्यस्तै रेशले २३ केजी तौलसमूहमा खेल्नेछन् । दिया र अविष्कार ७ वर्षमुनिका हुन् । अन्य तीन खेलाडी ९ वर्षमुनिका हुन् ।

लागूऔषध बरामद

पर्सा । पर्साको तुल्सीवरूवा ७ नुरिया खोलाको किनारबाट एपीएफ टोलीले करीब दुई के.जी चरेश र १० के.जी. गाँजा बरामद गरेको छ । सशस्त्र प्रहरी बल बोर्डर आउट पोष्ट भिष्वाबाट खटिएको एपीएफ टोलीले उक्त लागूऔषध बरामद गरेको हो । गस्तीमा रहेको एपीएफ टोलीलाई देख्नासाथ केही व्यक्तिहरू गाँजा तथा चरेश फालेर भागेपछि बरामद गरिएको हो ।

त्यसैगरी सशस्त्र प्रहरी बल बोर्डर आउट पोष्ट मनहराबाट खटिएको एपीएफ टोलीले महोत्तरीको मनहरा ७ बाट करीब ६ के.जी. चाँदीसहित दुई जनालाई पक्राउ गरेको छ । पक्राउ पर्नेहरूमा जलेश्वर ५ वस्ने ओमप्रकाश शाह र सोही जिल्लाको बेलुवा ४ वस्ने विनयकुमार शाह छन् । एपीएफ टोलीले त्यसठाउँमा जाँच गर्नेक्रममा ज.४ प ९५५८ नम्बरको मोटरसाइकलमा सवार निजहरूको साथबाट उक्त चाँदी फेला परेपछि उनीहरूलाई पक्राउ गरिएको हो । पक्राउ परेकाहरूलाई बरामद चाँदीसहित आवश्यक कारवाहीको लागि स्थानीय भन्सार कार्यालयमा बुझाइएको छ ।

यस्तै झापाको मेची नगरपालिका १० बाट एपीएफ टोलीले चोरीपैठारी तथा चोरीनिकासीको करीब एक लाख ६७ हजार रुपैयाँ बराबरको सामान बरामद गरेको छ । सशस्त्र प्रहरी बल राजस्व एवं भन्सार गस्ती सुरक्षा गुल्म काँकडभिट्टाबाट खटिएको एपीएफ टोलीले उक्त सामान बरामद गरेको हो । एपीएफ टोलीले चोरीनिकासीको करीब एक लाख २२ हजार रुपैयाँ बराबरको एक हजार चार सय ४० के.जी सुपारी तथा चोरीपैठारीको करीब ४५ हजार रुपैयाँ बराबरको हार्डवेयर र कस्मेटिक सामान बरामद गरेको हो । एपीएफ टोलीले बरामद सामान आवश्यक कारवाहीको लागि स्थानीय भन्सार कार्यालयमा बुझाएको छ ।

/Elg va/

राजनीतिमा राजेश हमाल

काठमाडौं । देशको समसामयिक राजनीतिको विषयमा निर्माण गरिएको चलचित्र 'राजनीति'ले बुधबार राजधानीमा प्रेस मिट गऱ्यो । कार्यक्रममा एमाले केन्द्रीय सदस्य योगेश भट्टराईले राजनीति चलचित्रले नेपाली जनताको भावना प्रस्तुत गरेकोमा आफू विश्वस्त रहेको बताउँदै

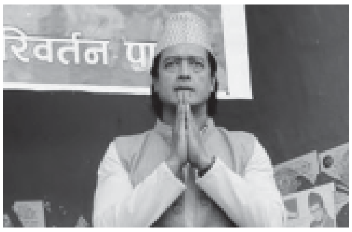

चलचित्रले राजनीतिलाई बुझाउन गरेको प्रयास सार्थक होस् भन्ने कामना व्यक्त गरे ।

कार्यक्रममा अभिनेता राजेश हमाल, रमेश बुढाथोकी, गायिका तथा अभिनेत्री कोमल वलीले चलचित्र राजनीति देशको राजनीतिभन्दा राम्रो भएको बताए । उनीहरूले राजनीति समस्यामाथि बनेकाले दर्शकले मन पराउने आशा व्यक्त गरे । बिएन फिल्म्सको ब्यानरमा बनेको चलचित्रको निर्देशक वसन्त निरौला हुन् । कार्यक्रममा राजनीतिमा समावेश केही दृश्य, प्रोमो तथा गीत प्रदर्शन गर्नुका साथै अडियो सिडी विमोचन गरिएको थियो । भदौ २८ देखि प्रदर्शन हुने राजनीतिमा राजेश हमालका साथमा कोमल वली, रमेश बुढाथोकी, पवित्रा आचार्य, दीपक सुवेदीलगायतले अभिनय गरेका छन् । दीपक सुवेदी, हरि पन्त र दीपक भट्टराई निर्माता रहेको चलचित्र शिव ढकालले खिचेका हुन् ।

वृद्धाश्रम पुग्दै ढुवानी

काठमाडौं । चेलीबेटी बेचबिखनजस्तो विकराल समस्यामा कविता श्रेष्ठले निर्माण गरेको चलचित्र 'ढुवानी'ले सामाजिक कार्यमा हात बढाएको छ । ढुवानी युनिटले सोमबार मीनभवनस्थित वृद्धाश्रमका वृद्धवृद्धालाई खाना खुवाउने कार्यक्रम राखेको छ ।

सन्देशमूलक कथामा निर्माण गरिएकाले चलचित्रको माध्यमबाट असहाय, दुःखीलाई केही मात्र भए पनि साथ दिऊँ भन्ने उद्देश्यले वृद्धावृद्धा भोजन गराउन लागेको निर्मात्री कविताले बताइन् । पीताम्बर पाण्डेको निर्देशनमा

बनेको ढुवानी २८ भदौबाट देशभरका हलमा प्रदर्शन हुँदै छ । कविता फिल्म्सको ब्यानरमा मन्दिल श्रेष्ठ निर्माता रहेको चलचित्रमा किशोर खतिवडा, धिरेन थापा, सगुन शाहीलगायतले अभिनय गरेका छन् ।

सुकुलगुन्डा बनाउँदै मधुसुदन

काठमाडौं । अभिनेता जीवन लुइँटेल सुकुलगुन्डा बन्दै छन् । उनलाई सुकुलगुन्डा बनाउन लागेका हुन् निर्देशक मधुसुदन भट्टराईले । यसअघि ब्ल्याकमेल र ब्ल्याकनाइट निर्देशन गरेका मधुसुदनको यो फिल्मको मंगलबार कमलादि गणेशस्थानमा शुभमुहूर्त गरियो ।

जनैपूर्णिमाको शुभ दिन पारेर आजदेखि सुटिङ सुरु गरिने सुकुलगुन्डाका निर्माता राजेश शाक्य, महेशप्रसाद मुडभरी र रमेश बस्नेत हुन् । अभिनेता सुशील पोखरेलले पटकथा र संवाद लेखेको यो फिल्मका अन्य कलाकारमा खुस्बु खड्का, रामचन्द्र अधिकारी, राजकुमार शाह, सञ्जय कार्की, इन्द्र श्रेष्ठ, शान्ति थापालगायत छन् । शिव ढकालले खिच्ने फिल्मको प्रोडक्सन डिजाइनर भने सुरज आचार्य हुन् । राजधानीकै सेरोफेरोमा सुटिङ सकिने फिल्मको द्वन्द्व कुमार महर्जनले निर्देशन गर्नेछन् भने शरद जोशीको संगीत छ । सामाजिक विषयमा निर्माण गरिन लागेको सुकुलगुन्डा पूर्ण मनोरञ्जक भएको निर्देशक मधुसुदनले बताएका छन् ।

लोकेनको फर्स्ट स्टेप

काठमाडौं । गायक लोकेन लामाले पहिलो एल्बम फर्स्ट स्टेप श्रोतामाझ पस्किएका छन् । उनले एल्बमको एउटा म्युजिक भिडियो पनि दर्शकमाझ पुऱ्याएका छन् ।

फर्स्ट स्टेपमा छुकछुके रेल गाडी चढेर पूर्वमा जाँदा, शैलुङ मेला, क्या मीठो निङार, तिम्रो सम्झनालगायत बोलका ६ वटा सेलो गीत छन् । एल्बममा सुसन लामाको गीत र संगीत छ । एल्बमका गीतले श्रोताको मन जित्ने विश्वास गायक लोकेनको छ ।

पुनः आर्यन र नम्रता पर्दामा

आर्यन सिग्देल र नम्रता श्रेष्ठको जोडी पुनः पर्दामा देखिने भएको छ । फिल्म मेरो एउटा साथीमा जोडीका रूपमा देखिएका आर्यन र नम्रताको जोडीलाई दर्शकले मन पराएका थिए । दर्शकले मनपराएको यो जोडी 'नोभेम्बर रेन' मार्फत् पुनः पर्दामा देखिने छन् । आर्यन फिल्म्स र सुवास इन्टरटेनमेन्टले संयुक्त रूपमा निर्माण गर्न लागेको 'नोभेम्बर रेन'को निर्देशन दिनेश राउतले गर्नेछन् । यसअघि आईएमसरी निर्देशन गरेका राउतको यो दोस्रो पोजेक्ट हो ।

छेतेन गुरुङ पटकथा रहेको फिल्म 'नोभेम्बर रेन' भाद्र दोस्रो साताबाट फ्लोरमा जाने बताइएको छ । फिल्ममा संवाद सामिप्य तिमल्सिना र छेतनको रहेको छ । फिल्ममा आर्यन र नम्रताका अलावा, पुजा शर्मा, निर्देशक सुदर्शन थापालगायतको अभिनय रहने छ । विशुद्ध प्रेम कथामा निर्माण हुन लगेको फिलममा ताराप्रकाश लिम्बूको संगीत, हिमाल केसीको द्वन्द्व र राजेश सिंहको छायांकन रहने छ ।

फिल्मको करिब ५० प्रतिशत छायाँकन धरान र बाँकी काठमाडौंमा हुनेछ । 'फिल्मको कथा धरान बजारबाट सुरू हुन्छ,' निर्देशक राउतले भने- 'कथा अनुसारको लोकेशन खिच्नु हाम्रो चाहना हो ।' फिल्ममा आर्यन सिग्देल र सुवास गिरी संयुक्त लगानी रहेन छ ।

skf/6

लुम्बिनी बैंक जावलाखेलमा

लुम्बिनी बैंकले ललितपुरको जावलाखेलमा शाखा विस्तार गरी कारोबार सुरु गरेको छ । शाखा उद्घाटन बैंकअध्यक्ष प्रकाश श्रेष्ठले मंगलबार गरेका हुन् । बैंकले जावलाखेल शाखाबाट सम्पूर्ण बैंकिङ सेवा उपलब्ध गराइने जनाएको छ ।

बाढीपीडितलाई एभरेस्ट बैंकको सहयोग

एभरेस्ट बैंकले सुदूरपश्चिमका बाढीपीडितलाई १.११ लाख रुपैयाँ सहयोग उपलब्ध गराएको छ । बैंकले राष्ट्रपति डा. रामवरण यादवमार्फत सुदूरपश्चिमका बाढीपीडितका लागि १.११ लाख रुपैयाँको चेक हस्तान्तरण गरेको हो । बैंकका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत एके अहलुवालियाले राष्ट्रपति यादवलाई हस्तान्तरण गरेको चेक रकम प्रधानमन्त्री दैवीप्रकोप उद्धार कोषमार्फत बाढीपीडितलाई उपलब्ध गराइनेछ । संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्वअन्तर्गत बैंकले बाढीपीडितलाई सहयोग उपलब्ध गराइएको जनाएको छ ।हाल बैंकका मुलुकभर ५० शाखा, ५ विस्तारित काउन्टर, २० राजस्व संकलन काउन्टर तथा ६८ एटिएम सञ्चालनमा छन् ।

सन्राइजको मेहेन्दी कार्यक्रम

सन्राइज बैंकले ७ साउनदेखि सुरू गरेको 'सन्राइज महेन्दी कार्यक्रम' सम्पन्न भएको छ । महिलाले व्रत बस्ने पवित्र साउन महिना अवसरमा आयोजना गरिएको कार्यक्रम गत ३१ साउनमा सम्पन्न भएको थियो । काठमाडौं उपत्यकाभित्र र बाहिर गरी ३३ शाखामा आयोजना गरिएको कार्यक्रममा मेहेन्दी लगाउन बैंकले मेहेन्दी विशेषज्ञ व्यवस्था गरेको थियो । कार्यक्रममा २ हजार ७ सय ७९ महिला सहभागीले हातमा मेहेन्दी लगाएको बैंकको विज्ञप्तिमा उल्लेख छ ।

एनएमबीको इन्टरस्कुल हेरिटेज पेन्टिङ कम्पिटिसन

एनएमबी बैंकले आयोजना गर्ने नेपालभरका विद्यालयका लागि दोस्रो एनएमबी बैंक इन्टरस्कुल हेरिटेज पेन्टिङ कम्पिटिसन-२०१३ को दर्ता खुला गरिएको छ । सम्पदा संरक्षणको महत्वलाई समाजका हरेक क्षेत्रसम्म पुऱ्याउन बैंकले व्यावसायिक सामाजिक उत्तरदायित्वअन्तर्गत केही वर्षदेखि सम्पदा संरक्षणका विभिन्न कार्यक्रम आयोजना गर्दै आइरहेको छ ।

बैंकले गत वर्ष आयोजना गरेको पेन्टिङ कम्पिटिसनमा सयभन्दा बढी विद्यालयले सहभागिता जनाएका थिए । यो वर्ष नेपालभरका कक्षा ८ देखि १० सम्मका विद्यार्थीका लागि प्रतियोगिता खुला गरिएको छ भने भदौ ९ सम्म विद्यार्थीले आफ्नो नाम दर्ता गराइसक्नुपर्ने बैंकले जनाएको छ ।

इन्भेस्टमेन्टको सेयर रजिस्ट्रार एनआइबिएल क्यापिटल

नेपाल इन्भेस्टमेन्ट बैंकले एनआइबिएल क्यापिटल मार्केटलाई सेयर रजिस्ट्रार नियुक्त गरेको छ । एनआइबिएल बैंकको सहायक कम्पनी हो । एनआइबिएलले १६ भदौदेखि बैंकको सेयर प्रमाणपत्रसम्बन्धी रजिस्ट्रारका रूपमा काम गर्ने बैंकको विज्ञप्तिमा उल्लेख छ ।

मदरल्यान्ड 'रियल स्कुल अफ नेपाल' विजेता

डाबर नेपालको उत्पादन रियल जुसले आयोजना गर्दै आएको 'रियल स्कुल अफ नेपाल-२०१३' अन्तर्गत दोस्रो क्षेत्रीय फाइनल प्रतिस्पर्धा पश्चिमाञ्चलको पोखरास्थित मदरल्यान्ड उच्चमाध्यमिक विद्यालय घोषित भएको छ ।

कार्यक्रममा सहभागी विद्यालयका विद्यार्थी विनोद आचार्य, निशा बराल, अर्जुन गिरी, निराजन आचार्य, ज्योत्स्ना पौडेल र गणेश सुनाम विजयी भएका हुन् ।

विजयी विद्यार्थीले काठमाडौंमा हुने 'रियल स्कुल अफ नेपाल २०१३' को अन्तिम चरणको प्रतियोगितामा अन्य विजयी विद्यालयका विद्यार्थीसंग प्रतिस्पर्धा गर्न पाउने कम्पनीले जनाएको छ । त्यस्तै, सिनियर समूह र जुनियर समूहका क्रियाकलापमा पोखरामा रहेका विभिन्न विद्यालयका विद्यार्थी विजेता बन्न सफल भएको कम्पनीको विज्ञप्तिमा उल्लेख छ ।

पोखरामा टाटा सफारी स्ट्रोम

टाटा मोटर्सको नयाँ उत्पादन टाटा सफारी स्ट्रोम पोखरामा बिक्रीवितरण सुरू भएको छ । टाटा मोटर्सको नेपालका लागि आधिकारिक विक्रेता सिप्रदी ट्रेडिङ प्रालिले हालै नेपाल भित्र्याएको गाडी पोखरामा सिप्रदीको आधिकारिक डिलर दीपलक्ष्मी ब्राइट इन्टरनेसनलले पोखरा भित्र्याएको हो । कम्पनीका प्रोडक्ट म्यानेजर दीपकराज गिरी र दीपलक्ष्मी ब्राइट इन्टरनेसनलका संरक्षक वीरेन्द्रकुमार बाटाजुले संयुक्त रूपमा गाडी बिक्री शुभारम्भ गरेका हुन् ।

सुरू मूल्य ३७ लाख ८५ हजार रहेको स्ट्रोम एलएक्स, भिएक्स गरी दुई मोडलसँगै अर्वान ब्रोन्ज, साइनिया रेड, पर्ल ह्वाइट, पर्ल स्याम्पेन र आर्टिक सिल्भर गरी पांच रंगमा उपलब्ध रहेको दीपलक्ष्मी ब्राइट इन्टरनेसनलका अध्यक्ष बाटाजुले जानकारी दिए । स्ट्रोम सफारीमा ५.४ मिटरको घुमाउरो वृत्ताकार रेडियस रहेका कारण साँघुरो दायरामा सवारी सञ्चालनसँगै चाल नियन्त्रण सहज बनाउने उनको भनाइ छ ।

राष्ट्रवादीहरू...

त्यो सडक निर्माणको कार्य आफूले पाउने पर्ने अडानमा भारत रहेपनि तत्कालीन प्रधानमन्त्री सिंहले भारतले जस्तोसुकै सहयोग गर्न सक्ने तर सार्वभौमता सम्पन्न मुलुकको प्रशासनिक र राजनैतिक क्षेत्रमा हस्तक्षेप गर्न नपाउने अडान राखेकै कारण नेपालमा आर्थीक नाकाबन्दी लगाइएको थियो । तत्कालीन राजा विरेन्द्रले समेत प्रधानमन्त्री सिंहको अडानलाई समर्थन गर्दै भारतसँग नझुक्न सुझाव दिएका थिए । भारतले आर्थीक नाकाबन्दी लगाएको समयमा पनि प्रधानमन्त्री सिंहको अडानकै कारण मुलुकमा १८ महिना सम्म नाकाबन्दी भएपनि राम्ररी नै सञ्चालन भएको थियो । भारतले नाकाबन्दी लगाएको समयमा नेपालले एक महिनामै घुँडा टेक्छ भन्ने तत्कालीन भारतीय राजदूतको भनाइलाई सिंहले झुटो सावित गरिदिएका थिए । सिंगापुरबाट प्लेनमा तेल त्याएरै भएपनि जनतालई सेवा प्रदान गर्ने तिनै व्याक्तिको निधनमा उनलाई अपमान गर्ने गरी राष्ट्रिय सम्मान नदिनु भनेको मुलुकमा कोही पनि राष्ट्रवादी नहुनु र सबै दलालमात्र हुनु भन्ने प्रमाण मात्र हो ।

मुलुकको लागि कुनै योगदान नै नगरेका र २०४२ सालमा सिंहदरवार लगायत अन्य ठाउँमा बम प्रहार गरेर १२ जना नेपाली जनताको हत्या गर्ने व्याक्ति रामराज प्रसाद सिंहको निधनमा तत्कालिन प्रधानमन्त्री डा बाबुराम भट्टराई नेतृत्वको सरकारले उनलाई राष्ट्रिय सम्मानका साथ अन्तेष्टि गरेको थियो । तर चार वर्ष सम्म प्रधानमन्त्री भएका व्याक्तिलाई राजकीय सम्मान दिनुको सट्टा चारदलिय सिन्डिकेटको दवावमा खिलराज रेग्मी नेतृत्वको सरकारले एउटा प्रहरी उपरीक्षकले पाउने सम्मान दिन आर्यघाटमा प्रहरी टोली पठाउनु सम्पूर्ण पूर्वप्रधानमन्त्रीहरूकै अपमान हो ।

एउटा वरिष्ठ प्रहरी उपरीक्षको निधनमा पनि प्रहरी निरीक्षको टोलीले आर्यघाटमा पुगेर अन्तीम सलामी दिने परम्परा रही आएकोमा पूर्वप्रधानमन्त्रीलाई समेत त्यही हैसियतमा राखेर सम्मान दिने कार्य गरीएपछि गत विहिबार आर्यघाटमा पुरेर राष्ट्रवादी र सर्वसाधारण जनताले प्रहरी निरीक्षकको टोलीलाई फिर्ता पठाएका थिया । पशुपति आर्यघाटमा नेपालको इतिहासमै पहिलो पटक हजारौं व्याक्तिले खिलराज रेग्मी नेतृत्वको सरकार विरूद्ध नाराहरू गुञ्जाएका थिए । पूर्वप्रधानमन्त्रीको निधन हुँदा सबैदलका नेताहरू आर्यघाटमा पुगेर अन्तीम श्रद्धाञ्जली दिने परम्परालाई समेत चारदलिय सिन्डिकेट र खिरारे सरकारले कायम राख्न नसकेको र पूर्वप्रधानमन्त्री माथी देखाएको व्यावहारले गर्दा सम्पूर्ण राष्ट्रवादी आक्रोशित भएका छन् । अब समय आएको छ सबै राष्ट्रवादीहरू एक जुट भएर राष्ट्र र राष्ट्रियताको रक्षा गर्ने र दलाल र विदेशी तलुवा चाटुकार दलहरूलाई नांगेझार नपार्न हो भने अर्को राष्ट्रिवादी नेताको निधनमापनि त्यस्तै व्यवहार दोहोरिन सक्छ ।

विदेशी...

मुलुकहरूले प्राप्त गर्नेरहेछन् भन्नेपनि खुलासा हुनेछ । बेलाबेलामा विकिलीक्सले नेपालमा कार्यरत राजदूतहरूले नेपालबाट पठाएका सूचना लिक गर्ने गरेको छ । ति सूचना ग्रीनकार्ड होल्डर ठूला कर्मचारी, नेता, परराष्ट्रका कर्मचारीहरूले नै उपलब्ध गराएको सहझै बुझ्न सकिन्छ ।

मुख्य सचिवका अनुसार दोहोरो नागरिकता र दोहोरो चरित्र बोकेका कर्मचारीबाट राष्ट्रको हित हुन सक्दैन, तिनीहरूमाथी कारवाही गर्ने निर्णयमा सरकार पुगेको छ । त्यसो भए कानून निर्माता र देश सञ्चालन गरिसकेका र आगामी निर्वाचनमा उमेद्वार हुन तयार रहेका नेताहरूमाथी पनि छानविन र ग्रीनकार्ड होल्डरलाई आयोग्य घोषित गर्ने कि ? मुख्य सचिव पौडेल र रेग्मी सरकारको ढाडमा हाड छ ?

एयरपोर्ट..

थालेको पर्यटन व्यावसायमा नकारात्मक असर पर्न थालिसक्यो कि यस्तो गलत निर्णय भयो, सरकारले तत्काल ध्यान दिनुपर्छ भन्ने माग पर्यटन व्यवसायीहरूको छ ।

अख्तियारले पनि अध्यागमन लगायतका क्षेत्रमा आफ्नै सुराकी राखेर भ्ष्ट कर्मचारीहरूलाई नियन्त्रणमा लिन थालेको छ । धावन मार्गमा भएको भ्रष्टचारमा अख्तियार किन उदासिन ? धेरैको प्रश्न छ ।

भ्रष्ट र...

छापामारेको थियो ।

शुक्रवार ५:४० बजे अख्तियारको टोली विमानस्थल पुगेर उनीहरू चढ्ने सवारी उनीहरू चढ्न लाग्दा उनीहरूको जिउ खानतलास गरिएको र खानतलास गर्दा रकम फेला परेको अख्तियारले विज्ञप्ती मार्फत जनाएको छ । भन्सारमा कर्मचारीहरूले आफूहरूलाई फाइदा पुग्नेगरि गैरकानूनी ढंगले पैसा असूल गरी आफैँ सँग राखेको जानकारी आयोगमा गराईएकोमा आयोगबाट खटाइएको टोलीले निजहरूलाई रंगेहात पक्राउ गरेको थियो । भन्सार कार्यालयबाटै विशेष सूचना आएको हुँदा त्यहाँ छापामारीएको आयोगले जनाएपनि भन्सार कर्मचारीहरू विच नै भागवण्डा नमिलेको कारण आयोगलाई जानकारी गराईएको हुनसक्ने अनुमान त्यहाँका कर्मचारीहरूले गरेका छन् । पछिल्लो समयमा अख्तियार प्रमूखमा लोकमान सिंह कार्की नियूक्त भएपछि अख्तियारको सकृयता बढेको छ । कार्कीको नियुक्तिसँगै केही भ्रष्ट र राजश्वमारा र भ्याटछलि कार्यमा संलग्न भएका कथित ठूला व्यापारी र केही भ्रष्ट प्रवृतिका उच्चस्तरका कर्मचारीहरू नै कार्कीका विरूद्ध खनिएपनि कार्कीले भ्रष्टचारका विरूद्धमा चालेका अहिले सम्मका केही कदमहरूले भ्रष्टचारीहरू थर्किएको सजिलै अनुमान गर्न सकिन्छ । सानातिनालाई कारवाहीको दायरमा ल्याउनु भन्दा करोडौं रकम ठगी गर्ने र अरबौं रूपैयाँ भ्याट छलि गर्ने व्याक्तिहरूलाइै छिट्टै अख्तियारको दायरमा ल्याउनु पर्ने आवाज जनतामा उठ्न थालेका छ अब हेर्नु छ त्यस्ता भ्रष्ट र राजश्वमाराहरूलाई कार्कीले कसरी कारवाही गर्दछन् ।

सरकारको...

र केही मधेसवादी दलहरूको मोर्चाको सिखण्डी सरकार जस्तो मात्र भएको छ । चारदलिय सिन्डिकेटको आदेश र निर्णय विना प्रधानन्यायधिश नेतृत्वको सरकारले सिन्को सम्म भाँच्न सक्ने अवस्थामा सरकार छैन ।

पूर्वप्रधान मन्त्री मरिचमान सिंह श्रेष्ठको गत श्रावण ३१ गते निधन भयो । श्रेष्ठको निधन प्रति शोक जनाउन एमाओवादी अध्यक्ष सहित अन्य दलका वरिष्ठ नेताहरू श्रेष्ठ निवास धापासी पुगेर गोहीको आँसु चुहाए । पुष्पकमल दाहालले त सिंह श्रेष्ठ राष्ट्रवादी नेता भएको हुनाले वहाँले नेपालको राजनीतिमा पुऱ्याएको योगदानको उच्च मुल्यांकन गर्दै राष्ट्रिय सम्मानका साथ अन्तेष्ठि गरीनु पर्ने बताएर शोकाकुल परिवारको सहानुभूति लिन खोजेपनि त्यस्को केही घण्टा भीत्रैमा दाहालको बोली फेरीयो, मरिचमान सिंह श्रेष्ठ पञ्चायतका प्रधानमन्त्री भएकाले उनलाई राष्ट्रिय सम्मान दिनु हुँदैन । दाहालले त्यसबेला बुझ्नु पर्ने हो सिंह पञ्चायत कालिन प्रधानमन्त्री भएपनि उनी नेपालका प्रधानमन्त्री भएका थिए । सिंहको अन्तेष्टिमा कसरी सम्मान दिने भन्ने निर्णय गर्न खिलराज रेग्मी नेतृत्वको सरकाले आफै निर्णय गर्न सक्दैन थियो । आफूलाई सरकारको नेतृत्व दिने दलहरूको निणर्य पर्खन रेग्मी सरकार वाध्य थियो । नौटंकी गरेर राष्ट्रिय सम्मान दिनका लागि प्रहरी निरीक्षकको नेतृत्वमा पशुपति आर्यघाटमा एक टुकुडी पठाउने निर्णय गर्ने रेग्मी सरकारले बुझ्नु पर्ने थियो, प्रहरीका पूर्व उपरिक्षकको निधन हुँदा प्रहरी निरीक्षको नेतृत्वमा सलामी दिन टुकुडी पठाइन्छ । पूर्वप्रधानमन्त्रीको हैसियत एउटा पूर्वप्रहरी उपरीक्षको जतिमात्र हो त ?

मरिचमान जस्तो राष्ट्रवादी व्याक्तिको निधनलाई राष्ट्र र सरकारले जति हल्का रूपमा लिए पनि सर्वसाधारण जनताले आर्यघाटमा पुगेर घण्टौ घण्टा सम्म वीर मरिचमान सिंह श्रेष्ठ अमर रहनु भन्दै नारा गुञ्जाउनु भनेको सरकारको सम्मान भन्दा जनताको सम्मान ठूलो हो भन्ने सबैले बुझ्न आवश्यक छ । एउटा राष्ट्रवादीको निधनमा नत दलहरूको आँखा खुले नत खिरारे सरकारकै, कठै विचरा मरिचमान ।

मधेशवादी दलहरूलाई...

विज्ञप्ती जारी गरी आन्दोलनलाई पुनः निरन्तरता दिएको जनाएको छ । विज्ञप्तीमा उनले १५ दिनभित्रमा मधेसमा स्थापीत सशस्त्र वेस क्याम्प प्रहरी चौकी र सो वरपर दुइसय मिटर भीत्र रहेका सर्वसाधारण जनताको घर खाली गर्न समेत उर्दी जारी गर्दै यदि सो आदेश पालना नगरेको खण्डमा अटेर गर्नेलाई कार्वाही गर्न समेत पछि नपर्ने उद्घोष गरिएको छ ।

सम्पूर्ण तराईमा मधेस विरोधी गतिविधिको प्रतिकार गर्न मोर्चाले केन्द्रीय रिजर्व सेना समेत गठन गरेको जनाउँदै मोर्चाले नवगठित सेनालाई मधेस र मधेसीको अस्तित्व जोगाउनको लागि परिचालन गर्ने समेत प्रष्ट पारेको छ । केही दिन अघि मात्र संगठित भएका मधेस केन्द्रीत एक दर्जन भन्दा बढी भूमिगत समूहको अज्ञात स्थलमा भएको बैठकले सरकारलाई खुल्ला पत्र दिने समेत निर्णय गरेको विज्ञप्तीमा उल्लेख छ । आफूहरूले सरकारलाई दिएको पत्रको नजरअन्दाज गरिए १५ दिन पछि हुने कारवाहीको जिम्मेवारी स्वयम् खिलराज रेग्मी सरकार नै हुनु पर्ने जिकिर गरेका छन् । चार दलिय सिन्डिकेट र खिलराज रेग्मी सरकारले आउँदो मंसीर ४ गते संविधानसभाको दोस्रो निर्वाचन गराउने मिति नै तोकिसकेपछि तराईमा रहेका भूमिगतसंगठनहरूले आ-आफ्ना मागहरू पूरा गराउनको लागि सशस्त्र आन्दोलनको धम्की दिन थालेका हुनाले कतै ति संगठनलाई समेत असन्तुष्ट राजनैतिक दलहरूले नै परिचालन गरेका हुन कि भन्ने प्रश्न समेत उठ्न थालेको छ । पछिल्लो समयमा तराईमा रहेका भूमिगत समूहहरू मध्येका कति संगठनहरू राजनैतिक उद्देश्यका हुन र कति अपराधिक कृयाकलाप गर्ने समूह हुन भन्ने सरकारले पहिचान गर्न सकेको छैन । सरकारले सर्वप्रथम त्यस्ता संगठनहरूको पहिचान गरी राजनैतिक उद्देश्यले गठन भएका दलहरूसँग वार्ता गरी चुनावको वातावरण सृजना गर्ने कार्यमा लागेको खण्डमा अन्य अपराधीक समूहरूले के गर्लान भन्ने प्रश्न तराईमा उठ्न थालेको हाम्रा जनकपुरका सम्वादाताले जनाएका छन् ।

प्रचण्ड...

अर्कातिर वार्ता विरोधी अभिव्याक्तिले नेकपा-माओवादीलाई उत्तेजित गर्न थालेको छ । त्यसैले वादलले भनेका छन् - 'यो चुनावले नेपाललाई सिक्किम बनाउँछ । प्राप्त उपलब्धि सबै गुम्छ । नेपाल र नेपालीको अस्तित्व समाप्त पार्ने निर्वाचन वहिष्कार होइन ध्वस्त नै पार्छौं ।'

वार्ताका लागि वार्ता किन गरिहेको छ - सिन्डिकेट र सरकारले ? वार्ता भनेपछि 'गिभ एण्ड टेक' हो । वार्ताको आव्हान गर्नेले नै मेरो गोरूको बाह्रै टक्का भनेर वासिरहेको छ । यस्तो वार्ता भनेको चुनाव नगर्ने षड्यन्त्र मात्र हो ।

फेरि सुरू भयो...

अडान कसैले लिन सक्दैनन् । राष्ट्रियता र सार्वभौमसत्ताका 'गफ' रत्नपार्के 'गफ'मा सीमित हुन् पुग्छ, भारतीयहरूका अगाडि । अर्थात् भारत र भारतीयले चाहन्छन्, त्यही हुन्छ- हाम्रो नेपालमा । त एकथरीको विश्वासमा ती 'रअ' का प्रमुखले मंसीर ४ को निर्वाचनका लागि आफ्नो तर्फबाट कोशिश गरे भन्ने रहेको छ । तर अर्काथरी यस्ता पनि जानकारहरू छन्, जो भारतले नेपालमा निर्वाचन सम्पन्न भई सर्वमान्य संविधानको निर्माण भएर नेपालले एउटा निश्चित दिशा लिएको हेर्न चाहँदैन भन्ने मत दिन्छन् । तिनका विचारमा स्थिर र समुन्नत नेपालभन्दा अस्थिर र अराजक नेपाल नै भारतलाई 'उपयुक्त' छ । त्यस्तो नेपालमा आफू अनुकूलका सन्धी, सम्झौता गर्न भारतलाई एकदमै 'सजिलो' हुन्छ । त्यस्तो नेपालमा यहाँका कथित नेताहरूलाई खेलाउन झन 'मजा' आउँछ । कल्पना गरौं त !! शान्त,स्थिर एवं एकताबद्ध नेपालको !? भारतलाई पच्ला त- त्यस्तो नेपाल ? अहँ पक्कै पनि पच्दैन । त्यसकारण संविधानसभा-२का लागि आपसमा भिडिरहेका यहाँका गणतन्त्रवादी दलहरूलाई मिलाएर निर्वाचन गराउन ती 'रअ' का प्रमुख (!) नेपाल आएका हुन भन्ने कुरा त्यति पत्यारिलो छैन । सधैँ छुल्याहाको भूमिकामा देखापर्ने भारतीयहरूले यहाँका नेपालीहरूलाई एक आपसमा भिडाएर लिनसम्मको 'फाईदा' लिइरहेका छन् । त्यसकारण पनि 'रअ'का कथित प्रमुखको भित्रि उद्देश्य वास्तवमा नेपाल र नेपालीका लागि डरलाग्दो हुने सम्भावना छ । को-कोबीच भिडाउने खेल मन्चन गर्न लागेको हो ? कुन-कुन विपरित शक्तिहरूलाई मिलाएर अर्कै स्थितिको सिर्जना गर्न खोजिएको हो ? त्यो आउँदा दिनमा देखिँदै जाने छ । त भन्नुपर्दा, जबसम्म परम्परागत शक्ति र बनाइएका गणतन्त्रवादी शक्ति अर्थात् सबैखाले नेपालीहरू स्वत:स्फूर्त भावनाले एकताबद्ध हुँदैनन्, तबसम्म यहाँ यस्ता जासूसहरूको भ्रमणले महत्व पाउने तिनको भ्रमण कारगरसिद्ध हुनेछ ।

कांग्रेस ट्रेड यूनियनभित्र तिन प्यानल

काठमाडौँ । मुलुको सबै भन्दा पुरानो पार्टी नेपाली कांग्रेसले संविधानसभाको दोस्रो निर्वाचनमा एक ढिक्का भएर जाने बताएपनि उस्को भातृ संगठन नेपाल ट्रेड यूनियनको भावी नेतृत्वका लागि संस्थापन पक्षबाटै दुई प्यानल र शेरवहादुर देउवा पक्षबाट अर्को एक प्यानल गरि तिन प्यानल निर्वाचनमा खडा भएपछि नेपाली कांग्रेसको भनाई र व्यावहारमा फरक देखिएको छ ।

संस्थापन पक्षबाट पुष्कर आचार्य र अच्युतराज पाण्डे खडा भएका छन् । पाण्डेलाई हालका सभापति लक्ष्मण बहादुर बस्नेतको समर्थन रहेको जनाइएको छ । विगत २३ वर्ष देखि नेपाल ट्रड यूनियनमा एकछत्र राज गरेका बस्नेतले पाण्डेलाई अगाडी सारेर आफू विश्राम लिने बताएका छन् । संस्थापन पक्षबाटै दुई प्यानल खडा भएपछि पार्टी सभापति सुशिल कोइरालालाई विवाद मिलाउन संकट परेको छ । वर्तमान कार्यसमितिका उपाध्यक्ष रहेका रामजी कुँवरले अधिकारी प्यानलनै पुष्कर आचार्यको नेतृत्वमा रहेको हो भन्दै सञ्चार माध्यममा सार्वजानिक अभिव्याक्ति दिएपछि पाण्डे नेतृत्वको टोलीले सभापति कोइरालालाई भेटेर आपत्ति जनाएको छ । कोइरालाले पाण्डे नेतृत्वको टोलीसँगको भेटमा आफूले कुनै प्यानललाई मान्यता नदिएको हुनाले सहमति गरेर अगाडी बढ्न सल्लाह दिएपनि आचार्य र पाण्डे दुबै संस्थापन पक्षकै प्यानल भएका हुनाले कसलाई मान्यता दिने भन्नेमा कांग्रेस भित्र विवाद सृजना भएको छ ।

पाण्डे नेतृत्वको प्यानलम उपाध्यक्षमा रिता खनाल खुल्ला उपाध्यक्षमा बमबहादुर डि सी र भरत खनाल सेक्टरल उपाध्यक्षमा युवराज लामा, प्रेमसिंह बोहरा र किशोर गौतम महिला उपाध्यक्षमा तेजमाया जोशी, महासचिवमा तेजेन्द्रजंग कार्की, उपमहासचिवमा उत्तम गौतम, अमरसिंह राठौर, कोषाध्यक्षमा मोहन बस्नेत र सहकोषाध्यक्षमा चन्द्र श्रेष्ठको नाम घोषणा गरिएको छ भने आर्चाय नेतृत्वको प्यानलमा वरिष्ठ उपाध्यक्षमा रामजी कुँवर, उपाध्यक्षमा गणेश निरौला, अनौपचारीक उपाध्यक्षमा धर्म भण्डारी, महिला उपाध्यक्षमा विष्णु पाण्डे, महासचिवमा महेन्द्र यादव, महिला उपमहासचिवमा कमला सिवाकोटी, उपमहासचिवमा सूर्य नेपाल र तेजेन्द्र कार्की कोषाध्यक्षमा योगेन्द्र कुँवर सहकोषाध्यक्षमा नेत्र विक्रम थापाले उम्मेरद्वारीको घोषण गरेका छन् ।

त्यसैगरी देउवा निकट खिलनाथ दाहाल नेतृत्वको प्यानलबाट बरिष्ठ उपाध्यक्षमा कृष्ण पौडेल उपाध्यक्षमा अयोध्याय यादव, राधाकान्त देव, महिला उपाध्यक्षमा रमा पौडेल, महासचिवमा ध्रुवचन्द्र गौतम, उपमहासचिवमा केदार कोइराला, संजय मिश्र, कोषाध्यक्षमा रिषव घिमिरे, सहकोषाध्यक्षमा जगन्नाथ निरौला मैदानमा उत्रिएका छन् । यसरी एउटै संगठन भित्र तिन प्यान खडा गरी चुनावी प्रतिष्पर्धामा संस्थापन पक्ष र अर्को पक्ष गरी निर्वाचनमा प्रतिष्पर्धा गर्नु स्वाभाविकै भएपनि संस्थापन पक्षबाटै दुई दुई प्यानल खडा गरिएको हुनाले पार्टी नेतृत्वलाई विवाद मिलाउन हम्मेहम्मे परेको कांग्रेसी सूत्रले बताएको छ । स्मरण रहोस नेपाल ट्रेड यूनियनको महाधिवेसन चितवनमा भाद्र ९ गते देखी हुँदैछ ।

जाति, धर्म, वर्ण र लिंगका आधारमा विवाद नगरौं, एक अर्कासँग मिलेर अघि बढौं ।

नेपाल सरकार
सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय
सूचना विभाग

सम्पादक/प्रकाशक : देवेन्द्र चुडाल, कार्यालय : बुद्धनगर, फोन : ४७८०२९५ मो. : ९८४१२५४८८५, काठमाडौं, कानूनी सल्लाहकार : त्रिलोकबहादुर चन्द, मो.९८४१२५९६९९,बजार व्यवस्थापक : गोकुल दुलाल (९८४९७८४४५५) मुद्रण : सुनगाभा प्रिन्टिङ प्रेस, बागबजार